

VENDIM
Nr. 866, datë 24.12.2019

**PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË KOMBËTARE TË MBROJTJES SOCIALE,
2020–2023, DHE TË PLANIT TË VEPRIMIT NË ZBATIM TË SAJ**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, me propozimin e ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e Strategjisë Kombëtare të Mbrojtjes Sociale, 2020–2023, dhe të planit të veprimit në zbatim të saj.

2. Vendimi nr. 1071, datë 23.12.2015, i Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare të Mbrojtjes Sociale, 2015–2020, dhe të planit të veprimit, për zbatimin e saj”, shfuqizohet.

3. Ngarkohen Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, Shërbimi Social Shtetëror, Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive, inspektorati përgjegjës për shërbimet shoqërore dhe njësitë e vetëqeverisjes vendore për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR
Edi Rama

STRATEGJIA KOMBËTARE E MBROJTJES SOCIALE
2020–2023
Dhjetor 2019

KONTEKSTI POLITIK, INSTITUCIONAL DHE SOCIAL

Politika për zbutjen e varfërisë, krijimi i kushteve që individët, familjet dhe fëmijët në situata të vështira të përballojnë efektet që shkakton varfëria, vulnerabiliteti dhe përjashtimi është prioritet kyç i Strategjisë Kombëtare të Mbrojtjes Sociale 2020–2023. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHMS) është institucioni përgjegjës për zhvillimin e politikave të Mbrojtjes Sociale në Republikën e Shqipërisë.

Strategjia adreson objektiva të qartë dhe të matshëm për mbrojtjen sociale në Shqipëri. Ky dokumenti i paraqitur ka si qëllim të rishikojë dhe konsolidojë strategjinë aktuale të Mbrojtjes Sociale, si pjesë e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI 2015–2020), duke zgjatur harkun kohor të saj deri në vitin 2023.

Dokumenti është hartuar mbi bazën e konsultimeve, diskutimeve dhe këshillimeve me profesionistë, ekspertë dhe aktorë të fushës së NE-së, PAK-së dhe Shërbimeve Shoqërore. Ky dokument reflekton parimet themelore të një sistemi modern të mbrojtjes sociale. Strategjia reflekton angazhimet e Qeverisë Shqiptare në fushën e Mbrojtjes Sociale, duke synuar që t’i sigurojë çdo qytetari shqiptar, burrë, grua, djalë apo vajzë, pavarësisht të ardhurave, origjinës, moshës, gjinisë, etnisë, edukimit, orientimit seksual, identitetit kulturor, bindjeve politike e fetare, shërbime publike cilësore, të cilat rikonceptohen me prioritet familjen dhe duke adresuar “qasjen e ciklit të jetës”.

Kjo strategji hartohet në përputhje me nenet 70 dhe 99, të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit, Dokumentit të Partneritetit 2007 dhe përmbush detyrimet që burojnë nga Plan i Kombëtar për Integrimin Evropian 2014–2020.

Strategjia gërsheton politika dhe programe specifike për të reduktuar varfërinë, duke zvogëluar

ekspozimin e familjeve dhe popullatës/njerëzve ndaj rreziqeve dhe duke rritur kapacitetin e tyre për të mbrojtur veten nga rreziqet dhe mungesën e të ardhurave. Propozon ndërhyrje prioritare nëpërmjet zbatimit të programeve të ndihmës ekonomike, sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar dhe të shërbimeve shoqërore e shëndetësore, duke përfshirë mbrojtjen e familjeve, fëmijëve dhe popullatës bazuar në skema makro (në nivel kombëtar) dhe në nivel mikro (në nivel bashkie, qyteti, fshati, komuniteti, familje), si dhe procesin e rikthimit drejt tregut të punës me qëllim përmirësimin e kushteve të jetesës për çdo individ dhe familje.

Strategjia synon të përmirësojë mirëqenien fizike, shoqërore dhe ekonomike të individëve, fëmijëve dhe familjeve, veçanërisht të atyre në kushte sociale ose ekonomikisht të pafavorizuara, duke garantuar shanse të barabarta dhe parimet e drejtësisë sociale.

Strategjia synon reduktimin e varfërisë, sidomos varfërisë ekstreme, duke garantuar një jetesë dinjitoze për familjet/individin dhe fëmijët. Varfëria do të ulët, duke nxitur zhvillimin e kapaciteteve dhe aftësive të tyre nëpërmjet adresimit të nevojave në kontekstin e rehabilitimit, integritetit në tregun e punës dhe të shërbimeve shoqërore.

Familja ka një aspekt mbështetës prioritar në këtë strategji në drejtim të konsolidimit të skemës së re të NE-së, duke prioritetizuar shënjestrimin më të mirë të familjeve të prekura nga varfëria dhe duke i mbështetur ato nëpërmjet sigurimit të asistencës afat-shkurtër për familjet/personat në nevojë dhe inkurajimin e mbështetjen e tyre për daljen nga skema duke hartuar dhe zbatuar një program të veçantë “daljeje”, i cili siguron mekanizmat e punësimit të anëtarëve në moshë pune të familjeve përfituese të skemës së NE-së, të cilët kanë periudhë të kufizuar qëndrimi në skemë. Politika më e re e qeverisë në drejtim të nxitjes së lindshmërisë dhe akordimit të ndihmës së menjëhershme financiare për nënat me foshnja të porsalindura është një tjetër prioritet i strategjisë.

Paketa mbështetëse me subvencione shtesë/bonuse për vaksinimin dhe arsimimin e fëmijëve, si dhe ofrimi i paketës së ndihmës në natyrë tregon vëmendjen e shtuar për të asistuar familjen në tërësi duke integruar të gjitha llojet e shërbimeve publike.

Risi e kësaj strategjie është reformimi i parimeve dhe sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar, duke propozuar një model të ri multidisiplinor biopsikosocial i bazuar në standardet e Organizatës Botërore të Shëndetësisë për vlerësimin në tërësi të nevojave të individit, i rritur apo fëmijë, me aftësi të kufizuara dhe jo duke u fokusuar vetëm në diagnostikimin e tyre. Qasja e re përfshin një paketë të plotë të integruar për PAK-në që nga identifikimi i hershëm, diagnostikimi, vlerësimi i nevojave, menaxhimi e rastit të plotë që nga këshillimi, rehabilitimi nëpërmjet shërbimeve të specializuara sociale dhe shëndetësore, dhe sipas rastit edhe integrimi për punësim dhe arsimim apo kualifikime profesionale.

Kjo strategji synon të zhvillojë një sistem të integruar funksional të shërbimeve të kujdesit shoqëror për çdo burrë, grua, djalë dhe vajzë, sistem që promovon zgjedhjen, pavarësinë dhe inkurajon pjesëmarrje të plotë dhe efektive në shoqëri, sipas një qasjeje të barabartë për të gjithë qytetarët që kërkojnë shërbime. Një objektiv specifik është edhe krijimi i sistemit të integruar të shërbimeve shoqërore dhe shëndetësore në nivel vendor për familjen, fëmijët dhe individët në nevojë. Lidhja midis “shërbimeve shëndetësore” dhe “shërbimeve sociale” lejon trajtimin multidisiplinor për individin dhe familjen e tij/saj.

Strategjia mundëson përcaktimin e rregullave për sigurimin dhe ofrimin e shërbimeve të kujdesit shoqëror, të cilat ndikojnë në përmirësimin e jetës të individëve dhe familjeve që kanë nevojë për kujdes shoqëror.

Zhvillimi i shërbimeve të përkujdesjes alternative, është një përgjigje ndaj institucionalizimit të grupeve në nevojë, sidomos fëmijëve. Shërbimet e asistencës shtëpiake për të moshuar dhe personave me aftësi të kufizuar, shërbimet për familjen dhe prindërimin, transformimi i institucioneve të përkujdesjes sociale, janë prioritetet thelbësore të strategjisë.

Për herë të parë nëpërmjet krijimit të një linje buxhetore të veçantë, Fondit Social, dhe alokimit të buxhetit qendror mundësohet që çdo bashki të ngrejë shërbime shoqërore në territor për grupet në nevojë duke garantuar shërbimet shoqërore minimale (apo shporta e shërbimeve),

si dhe qëndrueshmëri të shërbimeve aktuale sipas nevojave të specifikuara në Planin Social të çdo bashkie. Sfidë shumë e rëndësishme mbetet aftësia e pushtetit vendor për të planifikuar dhe menaxhuar fondet.

Ngritja dhe funksionimi i sistemeve kombëtare elektronike për NE-në për familjet në nevojë, për personat me aftësi të kufizuara, si dhe për shërbimet shoqërore lehtëson gërshtimin/ndërrthurjen i/e përfitimit të NE-së në para, pagesës së aftësisë së kufizuar dhe përfitimin e shërbimeve shoqërore në familje duke plotësuar tërësinë e nevojave, si dhe duke maksimizuar masat mbrojtëse sociale për një jetë më të mirë. Strategjia nxit ofrimin e shërbimit të integruar të mbështetjes duke bashkërenduar ndihmën në natyrë me atë në pagesa dhe shërbime shoqërore. Është politikë kyçe për përmirësimin e cilësisë së jetës, pasi nuk kufizohet vetëm në ciklin e jetës, por përfshin gjerësisht familjen, fëmijët dhe individin në nevojë.

Kjo strategji garanton mbrojtje sociale sa më të plotë për familjen dhe individin në nevojë.

Strategjia është projektuar drejt maksimizimit të përfitimeve sociale dhe shmangien ose minimizimin e rreziqeve sociale, veçanërisht për grupet vulnerabël dhe të marginalizuara. Ajo përfshin njerëzit dhe komunitetet e tyre, organizatat, institucionet, shoqëritë dhe qeveritë në të gjitha aktivitetet për lehtësimin e varfërisë.

Krijimi i një mjedisi mundësues për organizatat e shoqërisë civile është një nga parakushtet dhe masat për një demokraci të qëndrueshme. Shërbimet shoqërore të ofruara përmes sektorit jo-publik -kryesisht të financuara nga partnerët zhvillimorë ndërkombëtarë, OJF-të ndërkombëtare dhe organizatat lokale janë përpjekur të mbushin boshllëqet në ofrimin e shërbimeve publike. Bashkëpunimi i mirë midis një qeverie me mendësi të orientuar drejt shërbimit dhe një shoqërie civile aktive, kritike dhe konstruktive përbën një element të domosdoshëm për rritjen e cilësisë së shërbimeve dhe për garantimin e mbrojtjes sociale për të gjitha grupet. Dialogu dhe bashkëpunimi mes institucioneve shtetërore dhe shoqërisë civile janë në interesin e drejtpërdrejtë të çdo individi për mirëfunksionimin e një shoqërie gjithëpërfshirëse.

Strategjia përcakton role, përgjegjësi, si dhe një kornizë monitorimi e cila orienton të gjithë aktorët e përfshirë në zbatimin me korrektësi dhe respektimin e standardeve të miratuara, duke garantuar një cilësi më të mirë për fëmijët, individin dhe familjen në nevojë.

Referenca me dokumentet strategjike dhe dokumente të BE-së

Legjislacioni i mbrojtjes shoqërore (NE, PAK dhe shërbime shoqërore) në Republikën e Shqipërisë është hartuar/mbështetur në disa parime, që burojnë nga aktet kombëtare dhe ndërkombëtare, si:

- Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë,
- Konventa për të Drejtat e Njeriut,
- Konventa për të Drejtat e Fëmijëve,
- Konventa e të Drejtave të Personave me Aftësi të Kufizuara,
- Karta Sociale Evropiane (e rishikuar),
- Karta Evropiane e Autonomisë Lokale etj.
- Standardet e Organizatës Botërore të Shëndetit (OBSh),
- Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit,
- CEDAW

Dokumentet strategjike mbi të cilat është ndërtuar legjislacioni janë:

- Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015–2020 (SKZHI),
- Strategjia Kombëtare për Decentralizimin dhe Qeverisjen Vendore për 2015–2020,
- Strategjia Kombëtare për Punësim dhe Aftësi 2014–2020,
- Strategjia e Zhvillimit të Arsimit Parauniversitar 2014–2020,
- Plani Kombëtar për Personat me Aftësi të Kufizuara (2016–2020),
- Strategjitë e Evropës 2020 dhe Evropës Juglindore 2020, si dhe Shtyllën Evropiane të të Drejtave Sociale,
- Strategjia Ndërsektoriale e Reformës në Administratën Publike (SNRAP) 2015–2020,
- Strategjia Kombëtare për Barazinë Gjinore dhe Planin e Veprimit 2016–2020,

- Politikat dhe objektivat specifike të Strategjisë Kombëtare të Mbrojtjes Sociale 2020–2023 dhe Plani i Veprimit, janë, gjithashtu, në linjë me disa prej Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZHQ/SDG):

- Synimi 1: Zhdukja e varfërisë kudo dhe në të gjitha format.
- Synimi 3: Sigurimi i jetës së shëndetshme dhe promovimi i mirëqenies për të gjithë në të gjitha moshat.
- Synimi 4: Sigurimi i arsimimit gjithëpërfshirës dhe krijimi i mundësive për të mësuarit gjatë gjithë jetës, për të gjithë.
- Synimi 5: Arritje e barazisë gjinore dhe fuqizim i grave.
- Synimi 8: Promovim i rritjes së qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse ekonomike, punësim dhe punë për të gjithë.
- Synimi 11: Qytete për të gjithë, të sigurta, reziliente dhe të qëndrueshme.

KUADRI INSTITUCIONAL

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është institucioni kryesor, përgjegjës për hartimin dhe monitorimin e zbatimit të politikave të mbrojtjes, kujdesit dhe integritetit të individëve dhe grupeve në nevojë.

Shërbimi Social Shtetëror institucion në varësi të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, është përgjegjës për zbatimin e politikave të ministrisë përgjegjëse për çështjet e ndihmës ekonomike, të aftësisë së kufizuar dhe të shërbimeve të kujdesit shoqëror.

Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor është institucioni kryesor përgjegjës për zbatimin e politikave kombëtare të kontributit dhe përfitimit të kujdesit shëndetësor, për të gjitha grupet përfituese.

Instituti i Sigurimeve Shoqërore, në varësi të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, është institucioni përgjegjës për zbatimin e politikave kombëtare të kontributeve dhe përfitimeve.

Sipas Reformës Territoriale të miratuar nëpërmjet ligjit nr. 115/2014, “Për ndarjen administrativo-territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë dhe bazuar në ligjin nr. 139/2015, “Për vetëqeverisjen vendore”, sigurimi dhe funksionimi i shërbimeve shoqërore për kategoritë në nevojë, përfshirë të moshuarit, është përgjegjësi e njësive të vetëqeverisjes vendore, përkatësisht për:

- Krijimin dhe administrimin e shërbimeve sociale komunitare, në nivel lokal,
- Ndërtimin dhe administrimin e qendrave për ofrimin e shërbimeve sociale vendore,
- Krijimin, në bashkëpunim me ministrinë përgjegjëse për çështjet sociale, të fondit social për financimin e shërbimeve, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.

PJESA I ANALIZA E SITUATËS

1.1 NDIHMA EKONOMIKE

Në kushtet kur SILK nuk është prodhuar për vitet 2016–2017–2018, nuk kemi bazë krahasimi për nivelin e varfërisë. Duke pranuar faktin se ndihma ekonomike lehtëson varfërinë nëpërmjet skemës së NE-së do të bëjmë një analizë të detajuar të reformës së NE-së.

Skema e re në janar 2018 u shtri në të gjithë territorin e Shqipërisë dhe numri i aplikuesve për vitin 2018 ka qenë dinamik. Familjet e varfra, jo përfituese, nga sistemi i pikëzimit u trajtuan nga këshillat bashkiakë nëpërmjet përdorimit të fondit 6% të bashkive.

Skema e NE-së është një skemë *transparente*, e cila shënjestron familjet më të varfra dhe në nevojë. Për shkak të heqjes së kriterëve përjashtuese 18730 familje aplikuan për herë të parë për Ndhimë Ekonomike, pra, iu dha mundësia të përfshihen në skemë.

Skema e re shmangu përfitimet e padrejta, duke mos favorizuar dhe duke përjashtuar abuzuesit, të cilët nuk deklarojnë apo bëjnë deklarime të rreme lidhur me situatën e tyre social ekonomike. Në muajin e parë të shtrirjes së NE-së u përjashtuan/refuzuan nga skema, për shkak të abuzimeve dhe deklarimeve të rreme, rreth 20.000 aplikues.

Përgjatë vitit 2018 numri i përfituesve ka qenë në rritje me 16% krahasuar me muajin e parë të shtrirjes së skemës (janar 2018). Është shënuar ulje gjatë tremujorit të dytë dhe ka pësuar rritje me 7% të numrit të aplikantëve në tremujorin e katërt. Në muajin janar 2018 numri i aplikimeve ishte 96.872, kurse numri i familjeve përfituese ishte 51.703. Në muajin dhjetor 2018 numri i aplikimeve ishte 64.705, kurse numri i familjeve përfituese ishte 60.052 dhe 3.608 familje përfituan nga fondi 6%.

Sa më sipër, evidentohet reduktimi i hendekut/zbutje ndërmjet numrit të familjeve aplikuese dhe atyre përfituese nga skema e NE-së, duke bërë të mundur që 93% e aplikuesve të rezultojnë përfitues në këtë skemë.

Me skemën e re të NE-së nuk ka më pagesa të pjesshme të NE-së. Është rritur me 50% masa mesatare e NE-së për familje, nga 3.500 deri në 5.600 lekë në muaj, ku familjet me shumë anëtarë përfitojnë deri në 10.000 lekë duke pasur përfitime shtesë. Subvencionet shtesë të NE-së për familjet me fëmijë të vegjël për vaksinimin dhe arsimimin e tyre në masën deri në 400 lekë shtesë aplikohen çdo muaj.

Rezultatet tregojnë se sistemi i ri i përzgjedhjes në përgjithësi, shënjestron familjet më të varfra. Gjithashtu nga kjo skemë ka rezultuar se 14.086 familje, kanë përfituar për herë të parë NE. Familjet përfituese kanë qenë përgjithësisht ato më të mëdha, me shumë fëmijë, me kushte më të këqija strehimi dhe me shpenzime familjare më të ulëta sesa ato të përjashtuara nga skema e re. 6.493 gra k/familjare trajtohen me NE-në në muajin dhjetor 2018, kundrejt 4.277 në muajin Janar 2018. Kanë përfituar NE nga skema e re 652 jetimë; 340 fëmijë me aftësi të kufizuar, familjet e të cilëve përfitojnë NE); 416 viktima dhune dhe trafikimi; 103 familje me 3- 4- 5-njakë; 93.226 fëmijë nën 18 vjeç; 3.313 invalidë mbi moshën 60 vjeç, familjet e të cilëve përfitojnë NE; 9.410 familje që kanë në përbërje të tyre persona me aftësi të kufizuara dhe 9.527 familje rome dhe egjiptiane.

Ndihma Ekonomike krahas kategorive ekzistuese përfituese të transfertës së NE-së (familjeve në nevojë edhe jetimëve) mbështet edhe familjet me trinjakë, katërnjakë e pesënjakë; viktimat e trafikimit¹ dhe viktimat e dhunës në marrëdhëniet familjare.

Duke filluar nga Janari 2019, qeveria shqiptare, nëpërmjet politikave të reja sociale, mbështet drejtpërdrejt fëmijët, familjen dhe zhvillimin e shoqërisë, duke garantuar shpërblimin (bonus) për çdo të porsalindur, 40 mijë lekë për fëmijën e parë, 80 mijë lekë për fëmijën e dytë dhe 120 mijë lekë për fëmijën e tretë.

Reforma e re e skemës së NE, është realizuar nga MSHMS me mbështetjen e Projektit për Modernizimin e Asistencës Sociale (PMAS) të Bankës Botërore. Në 31.12.2018 përfundoi marrëveshja e parë me PMAS, e cila u fokusua në rritjen e efikasitetit, barazinë në akses dhe transparencë të skemave të NE-së dhe PAK. Po me mbështetjen e Bankës Botërore nënshkruhet marrëveshja e financimit shtesë për Reformën e Programit të Mbrojtjes Sociale, komponent i së cilës është hartimi i “Programit të daljes” për përfituesit e skemës së NE-së të cilët kanë kohë të kufizuar qëndrimi në këtë skemë.

Dy ndër elementet kryesorë të Reformës së Mbrojtjes Sociale janë përdorimi me efikasitet i Regjistrat Kombëtar Elektronik të NE-së, nëpërmjet 2 moduleve të ngritura nga Ministria për monitorimin dhe vlerësimin e skemës së NE-së dhe lidhjen me sistemin e thesarit për administrimin më të mirë të fondeve të ndihmës ekonomike.

Regjistri Kombëtar Elektronik i NE-së është duke u përdorur për procesin e aplikimit për ndihmë ekonomike, kontrollin e kryqëzuar të informacionit, përzgjedhjen dhe hartimin e vendimeve të shoqëruara me urdhërpagesat e përfituesve, identifikon, verifikon, raporton, kontrollon kur dyshohet për parregullsi/shkelje rast pas rasti.

Vazhdon verifikimi i kryqëzuar i deklarimeve të familjeve aplikuese me sistemet e informacionit të institucioneve dhe mbetet domosdoshmëri rritja e numrit të institucioneve që ofrojnë informacione *online*.

¹Neni 1, i ligjit nr. 10 252, datë 11.3.2010.

MSHMS mbështeti gjithashtu përmirësimet dhe rritjen e efikasitetit në ofrimin e shërbimeve, në procesin e aplikimit dhe ndërveprimin aplikues-administrator shoqëror, si dhe në raportimin dhe informimin në kohë reale të institucioneve përgjegjëse, për tregues të caktuar që shërbejnë në procesin e vendimmarrjes dhe zhvillimit të politikave.

Familjet me të ardhura të ulëta dhe grupet në rrezik janë përfituesit kryesorë të reformave të mbështetura nga MSHMS-ja. Ministria i dha mundësinë këshillave bashkiakë që të trajtojnë me ndihmë ekonomike familjet në nevojë të cilat nuk mund të përfitojnë NE nga skema e pikëzimit, duke iu dhënë mundësinë pushtetit vendor që me kriteret e veta të trajtojnë familje që ato gjykojnë se janë të varfra, duke i dhënë një fond shtesë në masën 6 për qind² mbi fondin për bllok-ndihmën ekonomike për atë Bashki.

Kjo strategji konsolidon monitorimin dhe kontrollin e proceseve të aplikimit, vendimmarrjen dhe përfitimin e NE, bazuar në Metodologjinë e Kontrollit të NE-së të miratuar nga Ministria mbi vlerësimin e riskut. Për herë të parë në Regjistrin e NE-së është parashikuar vlerësimi i profilit të riskut dhe përdorimi i tij në kontrollet e ushtruara nga SHSSH-ja dhe Drejtoritë Rajonale të SHSSH-së në të gjithë territorin e Shqipërisë.

Ligji gjithashtu parashikon edhe procedurën e ankimit³, duke i dhënë të drejtën aplikuesit që për mospërfitimin e ndihmës ekonomike, të ankimojë në tri shkallë: pranë Bashkisë, Drejtorive Rajonale të SHSSH-së dhe Gjykatës Administrative.

Aktualisht ka disa lidhje mes skemës së NE-së dhe politikave aktive të punësimit. Këto të fundit janë të kufizuara në Shqipëri dhe rrjedhimisht kanë ndikim të kufizuar. SHSSH-ja, si agjencia implementuese e politikave të ministrisë për programet e mbrojtjes sociale, ka nënshkruar marrëveshje bashkëpunimi me SHKP-në për punësimin e personave në moshë aktive pune, familjet e të cilëve përfitojnë NE.

Strategjia synon integrimin në jetën shoqërore të familjeve të skemës së NE-së nëpërmjet programeve të tilla si: nxitja e punësimit, orientimi në tregun e punës nëpërmjet kurseve të formimit profesional dhe programeve të ngjashme që kanë çuar në përfshirjen në tregun e punës të anëtarëve në moshë aktive pune. Për vitin 2018, 15000 persona janë trajtuar nga zyrat e punësimit, 4266 janë punësuar dhe 681 persona janë regjistruar në programet e formimit profesional. Të gjithë aplikantët e NE-së duhet të regjistrohen çdo muaj si punëkërkues të papunë. Kjo praktikë duket se ka sjellë rezultate në punësimin e anëtarëve në moshë punë të familjeve të skemës së NE.

Bazuar në programin e Qeverisë Shqiptare, me mbështetjen e Bankës Botërore, MSHMS do të hartojë “Programin e daljes”, si një program i cili ka si qëllim ndërlidhjen e programeve të mbrojtjes sociale me skema të tjera nxitëse punësimi, duke u krijuar mundësinë e integritit në tregun e punës të anëtarëve në moshë pune në skemën e NE. Këtë qëllim programi i daljes synon ta realizojë nëpërmjet ndërthurjes/gërshetimit/integritit të paketës së plotë ligjore për ngritjen dhe funksionimin e ndërmarrjeve sociale me programet e nxitjes së punësimit dhe formimit profesional, si dhe përfshirjen e përfituesve të NE-së në politika zhvillimore territoriale (si zhvillimi rural, zhvillimi infrastrukturës apo shfrytëzimi i pyjeve dhe kullotave etj.).

Programi synon/krijon një mjedis miqësor për ndërthurjen e përfitimit të pagesave në para të NE-së me shërbime të tjera, drejt strukturimit të një pakete të plotë shërbimesh ndaj familjes/individit siç janë; i. shërbimet shoqërore për individin dhe familjen duke ofruar asistencë/shërbime në shtëpi për të moshuar, personat me aftësi të kufizuara etj.; ii. ndihmën në natyrë për familjet/individët ekstremisht të varfër; iii. arsimimi dhe kujdesi shëndetësor.

1.2 SFIDAT LIDHUR ME NDIHMËN EKONOMIKE

Sfidat e mëtejshme të politikave të mbrojtjes sociale në lidhje me zbatimin e skemës së përfitimit të transfertave të NE-së lidhen me rritjen e eficiencës së skemës së ndihmës ekonomike nëpërmjet:

- Konsolidimit të skemës së NE-së në të gjithë territorin nëpërmjet përmirësimit të Regjistrit

² Udhëzimi nr.5, datë 17.2.2017, “Mbi përdorimin e fondit të kushtëzuar për bllok-ndihmën ekonomike deri në 6 për qind”.

³ Neni 41/1, i ligjit nr. 44/2016.

Kombëtar Elektronik, monitorimit dhe vlerësimit të riskut të skemës së NE-së.

- Monitorimit dhe vlerësimit mbi bazën e riskut të zbatimit të legjislacionit të NE-së dhe administrimit të buxhetit në kohë reale nëpërmjet sistemit elektronik dhe ndërthurjes së tij me thesarin.

- Rritjes së kapaciteteve të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike.

- Hartimin dhe zbatimin e “Programit të Daljes”, si një program i veçantë për përfituesit e skemës së NE-së, të cilët kanë qëndrim të kufizuar në këtë skemë, duke i integruar ato në tregun e punës dhe jetën shoqërore.

- Bashkëpunimit me institucionet e tjera përgjegjëse, përfituesit e Ndihmës Ekonomike do të përfshihen në politikat zhvillimore të territorit, si zhvillimi rural, zhvillimi i infrastrukturës, apo shfrytëzimi i pyjeve dhe kullotave.

- Ndërmarrjeve sociale të cilat janë të rregulluara me ligj të veçantë, por sfidë mbetet, nxitja reale e këtij modeli drejt skemave të financimit të aktiviteteve që synojnë integrimin në punë të anëtarëve në moshë pune të familjeve përfituese të NE-së.

- Ndërlidhjes së shërbimeve ndaj përfituesve të Ndihmës Ekonomike me shërbime shoqërore, ndihma ekonomike në natyrë (bonuse), arsim, strehim apo tjetër, parë në këndvështrimin e familjes, si shërbim i integruar, bazuar në qasjen e ciklit të jetës (fëmijë/të rinjtë/të moshuar).

- Ndërgjegjësimit dhe sensibilizimit të opinionit publik dhe grupeve të interesit, për të komunikuar në mënyrë të shënjestruar, se kush janë qëllimet reale dhe rezultatet e pritshme të reformës.

2.1 AFTËSIA E KUFIZUAR

Sipas statistikave të fundit nga Shërbimi Social Shtetëror (SHSSH) në gusht 2018, numri i personave që janë njohur zyrtarisht që kanë një aftësi të kufizuar në Shqipëri është 141 740 (4.8 % e popullsisë së vendit). Nga këta, 73 425 persona janë invalidë pune që përfitojnë si nga pagesat e sigurimeve shoqërore ashtu edhe nga pagesat shtesë të skemës së mbrojtjes sociale dhe 68 315 fëmijë e të rritur, që marrin pagesat e aftësisë së kufizuar dhe përfitime të tjera në sistemin e mbrojtjes sociale. Nga këta të fundit, 19 060 persona (28%) marrin edhe pagesë për të mbuluar shërbimin e ndihmës personal që më parë është quajtur shërbimi i kujdestarisë.

Reformimi i sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar është i nevojshëm për disa arsye si: (a) reflektimi i praktikës bashkëkohore ndërkombëtare të shndërrimit të vlerësimit mjekësor, në vlerësim biopsikosocial, për të reflektuar konceptin e ri të aftësisë së kufizuar, si një ndërveprim të dëmtimeve funksionale të shkaktuara nga një sëmundje me faktorë psikologjikë e sociale; (b) rritja e eficiencës së vlerësimit, duke krijuar mekanizmat administrativë që reduktojnë ndjeshëm shkallën e abuzimit, rrisin besueshmërinë dhe ulin koston e vlerësimit dhe (c) përmirësimi i shërbimit për qytetarët. Për më tepër, ky reformim është një domosdoshmëri për të unifikuar qasjen e vlerësimit me parimet e shprehura në Konventën e të Drejtave të Personave me Aftësi të Kufizuara, si dhe me nenin përkatës të Ligjit nr.93/2014, datë 24.7.2014 “Për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara (Kapitulli III, neni 10).

Pas një vlerësimi të kujdesshëm të nevojave, për të arritur rezultatet e dëshiruara për reformimin e vlerësimit të aftësisë së kufizuar në Shqipëri, rezultoi se janë shtatë aspekte të ndërthurura, të cilat janë të rëndësishme të merren në konsideratë si pjesë e një vizioni të ri. Ato përfshijnë: 1. kritere të reja biopsikosociale për vlerësimin e aftësisë së kufizuar; 2. krijimin e një procesi të ri multidisiplinor për vlerësim; 3. ngritjen e administratës së vlerësimit nëpërmjet strukturave të vlerësimit dhe përcaktimit të aftësisë së kufizuar në drejtoritë rajonale të Shërbimit Social Shtetëror; 4. krijimin e një sistemi të informatizuar për të dhënat dhe përlogaritjen automatike të përfitimeve; 5. rishikimin e përfitimeve të aftësisë së kufizuar, të administruara nga sistemi i mbrojtjes sociale; 6. nxitjen e punësimit për personat me aftësi të kufizuara si edhe zgjerimin e shërbimeve dhe 7. ngritjen e një strukture për aftësinë e kufizuar në Ministrinë përgjegjëse për çështjet sociale.

Që nga viti 2018 procesi i vlerësimit të aftësisë së kufizuar ka pësuar përmirësime, të cilat kanë

pasur në fokus qytetarin. Përmirësimet konsistojnë në lidhje me: i. lehtësimin dhe reduktimin e dokumentacionit të tepërt që duhet të përgatisë individit që kërkon të vlerësohet / rivlerësohet për aftësinë e kufizuar; ii. shmangien e burokracive, vonesave të panevojshme dhe vajtje - ardhjeve të individëve nga një institucion në tjetrin për plotësimin dhe dorëzimin e dokumentacionit; iii. institucionet publike kryejnë jo vetëm procesin e diagnostikimit dhe të referimit të rasteve për vlerësim, por janë gjithashtu përgjegjëse për përcjelljen e dokumentacionit nga një institucion në tjetrin, gjë të cilën deri më parë e ka bërë qytetari; iv. individët me aftësi të kufizuara dhe të verbrit paraqiten për diagnostikim dhe ekzaminim vetëm në institucionet shëndetësore dhe vlerësimi kryhet në bazë të dokumentacionit mjekësor, duke shmangur paraqitjen e tij fizike.

E vështuar ndër vite, masa e përfitimit është rritur me 18 % nga viti 2005 në vitin 2006 dhe më pas me 9% nga viti 2007 në vitin 2008. Në vijim, është rritur me 2–4% në vit. Kostoja e pagesave e kësaj skeme për 6-mujorin e parë të vitit 2018 është 8,145,552,507 lek, pra 3.7% më e lartë se kostoja e 6-mujorit të vitit paraardhës (7,843,070,111). Kostoja është rritur ndër vite, si pasojë e dy faktorëve: a) rritjes së masës së përfitimit për t'iu përgjigjur rritjes së koston të jetesës dhe b) rritjes së numrit të përfituesve, veçanërisht të atyre që përfitojnë edhe nga sistemi i Sigurimeve Shoqërore. Kjo kosto përfshin përfitimin në pagesë edhe për shërbimin e ndihmës personal, nevojat higjieno-sanitare, përfitimin për nxitjen e shkollimit, si dhe masat e tjera për zbutjen e varfërisë si kompensimet e ndryshme.

Disa studime vlerësimi të kryera tregojnë që koncepti i sistemit të ri të vlerësimit, funksionon mirë. Vlerësimi i aftësive për të kryer detyrat bazë të jetës në përputhje me moshën, tregon qartë praninë dhe shkallën e aftësisë së kufizuar, pavarësisht vlerësimeve të fryra, subjektive dhe abuzive të disa mjekëve. Totali i kursimit mujor për të rritur dhe fëmijë, për 725 përfituesit e vlerësuar deri në fundin e muajit korrik 2018, nëse do të vlerësohej aftësia e kufizuar sipas modelit biopsikosocial të OBSH-së, do të ishte 1.505.241 lekë/muaj si rezultat i përshkallëzimit të pagesave ose 2.184.160 lekë/muaj, si rezultat i përshkallëzimit të pagesave edhe drejtimit të personave me aftësi të kufizuara të lehta drejt punësimit.

Pilotimi tregoi se realizimi me sukses i reformës kërkon shpenzime fillestare, kryesisht për ngritjen e rrjetit informatik, trajnimin e profesionistëve të ndryshëm të përfshirë në skemë, për ngritjen dhe përshtatjen e zyrave të reja dhe punësimin e personelit etj. Për këto arsye, reforma do të shtrihet me tri faza: në qarkun e Tiranës brenda vitit 2020, në qarqet e Durrësit dhe Elbasanit, gjatë periudhës 2020–2021 dhe në qarqet e tjera në periudhën 2022–2023. Në vitin 2024, reforma do të jetë e shtrirë në të gjithë vendin.

2.2 SFIDAT LIDHUR ME AFTËSINË E KUFIZUAR

Situata aktuale e sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar në Shqipëri paraqet sfida të shumta që lidhen me kriteret, procesin dhe administrimin⁴ e sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar. Një studim i hollësishëm i vlerësimit të aftësisë së kufizuar⁵, i kryer në vitin 2014, ka nxjerrë në pah sfida të shumta që lidhen me kriteret, procesin dhe administrimin⁶.

1. Pilotimi i skemës së re të vlerësimit biopsikosocial në qarkun Tiranë në vitin 2020, dhe në 2020/2021, në qarqet Durrës dhe Elbasan.

2. Përcaktimi i tiparit normativ për të përshkallëzuar dëmtimin funksional për kryerjen e veprimtarive bazë të jetës së përditshme⁷ (duke përfshirë edhe ato të aftësisë për punë për të rriturit).

3. Zbatimi i një modeli përfitimesh të aftësisë së kufizuar në sistemin e mbrojtjes sociale i cili shman: a) trajtimin e privilegjuar e të pajustifikuar të disa kategorive të aftësisë së kufizuar.

⁴ Duhet theksuar se shumë aspekte të praktikës së deritanishme të përshkruara në studim, bien ndesh me kapitullin III, neni 10, të ligjit nr. 93/2014, datë 24.7.2014, "Për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara".

⁵ Voko, K & Fortuzi, S. (2014). Një rishikim i sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar në shqipëri. UNDP.

⁶ Duhet theksuar se shumë aspekte të praktikës së deritanishme të përshkruara në studim, bien ndesh me kapitullin III, neni 10, të ligjit nr. 93/2014, datë 24.7.2014, "Për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara".

⁷ Ky është përkufizimi aktual: "Personat, të cilëve u është kufizuar aftësia, si pasojë e dëmtimeve fizike, shqisore, të intelektit, psikiko/mendore, të lindura apo të fituara gjatë jetës nga aksidente, sëmundje, të përkohshme apo të përhershme, që nuk vijnë nga shkaqe, që lidhen me punësimin, e vërtetuar kjo nga Komisioni Mjekësor i Caktimit të Aftësisë për Punë (KMCAP), përfitojnë pagesë për shkak të aftësisë së kufizuar." (vendim i Këshillit të Ministrave nr. 618, datë 7.9.2006).

4. Vijimi i shpërndarjes së përfitimeve sipas statuseve dhe zbatimi i reformës së vlerësimit me përshkallëzim të pagesave sipas nevojave funksionale të individëve në këto kategori, nuk do të krijojë më pabarazi shoqërore në shpërndarjen e përfitimeve.

3.1 SHËRBIMET SHOQËRORE

Prioritet i tretë kryesor i strategjisë së Mbrojtjes Sociale është zhvillimi i shërbimeve të kujdesit shoqëror të integruara pasi ato ndikojnë në mospërjashtimin social, lehtësim aksesit në shërbimet sociale, të cilat ndikojnë në përmirësimin e jetesës së fëmijëve, individëve e familjeve, mirëqenien sociale të tyre. Aktualisht, shërbimet e kujdesit shoqëror të financuara nga fondet publike janë shumë të kufizuara në Shqipëri. Në 27 bashki nuk ka shërbime shoqërore në nivel vendor. Shumica e shërbimeve të kujdesit shoqëror ofrohen nga OJF të financuara në baza vullnetare ose nga partnerët tanë kombëtarë dhe ndërkombëtarë. Sipas të dhënave administrative dhe studimeve të UNICEF, shërbimet kryesisht gjenden në zonat më të mëdha urbane (90%), dhe 75% janë në zonat perëndimore dhe qendrore të vendit.

Ligji për Shërbimet shoqërore⁸, qartëson linjat e vendimmarrjes dhe funksionet e institucioneve qeverisëse vendore dhe qendrore. Ky ligj për herë të parë përcakton listën dhe llojet e shërbimeve shoqërore, mundëson përcaktimin e rregullave për sigurimin dhe ofrimin e shërbimeve të kujdesit shoqëror, të cilat ndikojnë në përmirësimin e jetës së individëve dhe familjeve në nevojë. Shërbimet e kujdesit shoqëror janë të organizuara si shportë minimale e shërbimeve shoqërore me bazë komunitare, strehëza të përkujdesjes shoqërore, si dhe shërbimin e asistencës në familje për të gjitha kategoritë e identifikuar të përfituesve. Në kontekstin e ligjit të ri të decentralizimit fiskal dhe administrativ në Shqipëri, shërbimet e domosdoshme publike po delegohen tek qeveritë lokale (përfshirë dhe shërbimet e kujdesit social), ku lind si domosdoshmëri krijimi i mekanizmave të reja financimi dhe menaxhimi efektiv për ofrimin e shërbimeve, të koordinuara ndërmjet niveleve të ndryshme të qeverisjes. Krijimi i Fondit Social mundëson që çdo bashki të ngrejë shërbime të reja shoqërore në territor për grupet në nevojë, duke garantuar shërbimet shoqërore minimale, si dhe qëndrueshmëri të shërbimeve aktuale, sipas nevojave të territorit, të specifikuara në Planin Social.

Ligji, por edhe vizioni afatgjatë i shprehur edhe në këtë dokument, synon të zhvillojë një sistem të integruar funksional të shërbimeve të kujdesit shoqëror dhe shëndetësor që promovojnë zgjedhjen, pavarësinë dhe inkurajojnë pjesëmarrje të plotë dhe efektive në shoqëri sipas një qasjeje të barabartë për të gjithë qytetarët që kërkojnë shërbime.

Prioritet dhe sfidë mbetet zhvillimi i përkujdesjes alternative, si një përgjigje ndaj institucionalizimit të fëmijëve, shërbimet e asistencës shtëpiake për të moshuar dhe personat me aftësi të kufizuara, shërbimet për familjen dhe prindërimin, transformimi i institucioneve të përkujdesjes sociale rezidenciale në qendra multidisciplinare dhe multifunksionale; Ofrimi i shërbimeve sociale të integruara nga figura profesionale (psikolog, punonjës social).

Shërbimet shoqërore publike ofrohen kryesisht përmes qendrave të kujdesit ditor dhe rezidencial dhe financohen nga buxheti i shtetit. Në nivel kombëtar funksionojnë 29 qendra publike shërbimi shoqëror nga të cilat 23 rezidenciale, 6 ditore, të kufizuara vetëm në 13 bashki.

Që nga viti 2005, qeveritë e njëpasnjëshme kanë hyrë në një proces të gjerë reformash të shërbimeve të kujdesit shoqëror, por procesi ka qenë i paqëndrueshëm pasi nuk është zbatuar një formulë e besueshme për financimin e shërbimeve të kujdesit shoqëror. Shërbimet e kujdesit shoqëror publik përbëjnë një përqindje të vogël (më pak se 6.4%) të shpenzimeve të përgjithshme për mbrojtje shoqërore, ku shumica e shpenzimeve vjetore (93.6%) llogariten për transfertat e Ndihmës Ekonomike dhe Pagesën e Personave me Aftësi të Kufizuara (PAK).

Shërbimet shoqërore të ofruara përmes sektorit jo-publik - kryesisht të financuara nga partnerët ndërkombëtarë, OJF-të ndërkombëtare dhe lokale, organizatat bamirëse, janë përpjekur të mbushin boshllëqet në ofrimin e shërbimeve publike. Modelet e tyre të shërbimeve shoqërore janë larg nga modeli tradicional i institucionalizimit të shërbimeve publike. Megjithatë, OJF-të

⁸ Ligji nr. 121/2016, “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë”.

varen nga financimi i donatorëve dhe agjendat e tyre politike; që nënkupton se ekzistojnë boshllëqe serioze në mbulimin e shërbimeve, si dhe paqëndrueshmëri të financimeve të tyre, financime të cilat po reduktohen me kalimin e kohës.

Legjislacioni mbi të cilin janë ngritur dhe ofruar shërbimet shoqërore në Shqipëri para vitit 2016 ishte përfshirë në legjislacionin e ndihmës ekonomike dhe shërbimeve shoqërore, i cili ishte i orientuar më shumë drejt skemave të transfertave në para. Miratimi i legjislacionit të veçantë për shërbimet shoqërore në Shqipëri⁹ rriti shumëllojshmërinë e tipologjisë së shërbimeve; krijoi një profil shërbimesh me bazë komunitare; mundësoi procesin e deinstitutionalizimit të shërbimeve ekzistuese; transferoi përgjegjësitë dhe kompetencat drejt qeverisjes lokale; miratoi shportën bazë të shërbimeve shoqërore të detyrueshme për çdo bashki; krijoi Regjistrin Elektronik Kombëtar të Shërbimeve të Kujdesit Shoqëror; kërkon një sistem të unifikuar të standardeve të shërbimeve shoqërore të reja; nxit zhvillimin e shërbimeve shoqërore në nivel vendor nëpërmjet hartimit dhe miratimit, në mënyrë detyruese, të planeve të kostuara të kujdesit shoqëror; përcakton strukturat monitoruese dhe kontrolluese të respektimit të kërkesave ligjore në fushën e shërbimeve të kujdesit shoqëror; licencimin dhe akreditimin e ofruesve të shërbimeve shoqërore; rishikimin e kuadrit ligjor për prokurimin e shërbimeve të përkujdesjes shoqërore dhe zbatimin e Fondit Social.

Një hap drejt deinstitutionalizimit është miratimi i planit të rrugëtimit të rivlerësimit dhe transformimit të shërbimeve të kujdesit shoqëror, hartimi i masave për parandalimin e institutionalizimit të fëmijëve të moshës 0-18 vjeç dhe fëmijëve me aftësi të kufizuara në institucionet e përkujdesjes shoqërore dhe promovimin e mbështetjes së tyre në familje¹⁰. Ky proces është realizuar nga MSHMS-ja në bashkëpunim me partnerë strategjikë ndërkombëtarë, UNICEF dhe *Save the Children*, grupet e interesit të shoqërisë civile, të kontraktuara nga këta të fundit.

Transferimi i përgjegjësiave dhe kompetencave drejt qeverisjes lokale në krijimin dhe menaxhimin e shërbimeve të kujdesit shoqëror parashikohet/do të realizohet nëpërmjet:

a) Realizimit të procesit të deinstitutionalizimit, nëpërmjet vlerësimit të institucioneve tona të përkujdesjes sociale dhe modelimit të shërbimeve të reja dhe alternative, transformimit të institucioneve aktuale në qendra multifunksionale (që ofrojnë shërbime komunitare, të emergjencës dhe rezidenciale), kalimi i tyre nga pushteti qendror në pushtetin vendor, si dhe sigurimi i burimeve të financimit.

b) Miratimit të shportës bazë të shërbimeve shoqërore të detyrueshme në nivel vendor, ku përfshihen: shërbime parashoqërore; informimi dhe këshillimi, ndërhyrja e hershme, këshillimi *online*; shërbime në komunitet; shërbimi në familje, alternativ, multifunksional, ditor dhe gjysmëditor, i emergjencës 72-orëshe, i strehimit të mbrojtur për të pastrehët; shërbime rezidenciale afatgjata dhe shërbime të specializuara.

Shërbimet e shportës bazë janë shërbime që synojnë mbulimin e nevojave bazë për individin/familjen dhe këto të fundit janë pjesë e vendimmarrjes për shërbimin që do të përfitojnë (një risi që duhet evidentuar).

Deri më sot numërohen 199 shërbime shoqërore publike dhe jopublike (respektivisht 119 dhe 80), të cilat, për herë të parë, kanë një qasje të bazuar në komunitet dhe kanë sjellë diversifikimin e ofrimit të shërbimeve, duke përfshirë fusha të tilla si mbështetja psikologjike, ndërgjegjësimi dhe advokimi. Këto shërbime për herë të parë rrisin gamën e ofrimit të shërbimit për përfitues të ndryshëm: fëmijët pa kujdes prindëror dhe ata me probleme sociale, rehabilitimin e personave me aftësi të kufizuara dhe personave të moshuar, personat e trafikuar dhe këshillimin për gratë dhe vajzat. Aktualisht, duhet që stafet lokale të punojnë për një integrim të skemave të transfertave në para me shërbimet e kujdesit shoqëror, të bazuar në një vlerësim të nevojave të individit/familjes.

⁹ Ligji dhe aktet nënligjore.

¹⁰ Gjatë vitit 2018 është ndërmarrë nisma #fëmijëtTëparët, në kuadër të deinstitutionalizimit të fëmijëve, për të cilën po punojnë 8 skuadra terreni ose 20 profesionistë të fushës, ekspertë të kualifikuar në bashkëpunim me *Unicef* dhe *Save the Children*, për të vlerësuar 2010 fëmijët e institucioneve.

c) Mbështetjes së institucioneve vendore për monitorimin, hartimin dhe miratimin e planeve sociale rajonale dhe vendore që do të mundësojnë ngritjen dhe shpërndarjen e shportës së shërbimeve në nivel vendor bazuar në nevojat lokale. Ligji i ri i shërbimeve shoqërore ngarkon qeveritë vendore me përgjegjësinë për hartimin e Planit Social Vendor. Aktualisht, vetëm 24 bashki kanë hartuar plane sociale vendore, të kostuara dhe të miratuara nga këshillat bashkiakë.

Shërbimet shoqërore, me ligjin e ri të shërbimeve, ofrohen në nivel komunitar në nivel vendor, bazuar në planet sociale vendore, të miratuara nga këshillat bashkiakë. Shërbimet në nivel qarku bazohen në planet sociale rajonale, pasi janë bashkërenduar me planet sociale të njësive të qeverisjes vendore, dhe miratohen nga Këshilli i Qarkut. Shërbimet e specializuara të ofruara në nivel rajonal përfitojnë financim, nëpërmjet transfertave të kushtëzuara, nga buxheti qendror.

Numri i njësive të qeverisjes vendore të mbuluara nga shërbimet e kujdesit shoqëror ka ardhur në rritje/është rritur. Kryesisht shërbimet e ofruara në njësitë vendore, janë shërbime të bazuara në komunitet, që menaxhohen nga OJF-të, të cilat financohen nga donatorë të huaj. 27 bashki (nga 61 bashki në nivel kombëtar) nuk ofrojnë shërbime shoqërore, ndërsa 44 bashkitë e tjera përballen me sfida në lidhje: a) me ofrimin e shërbimeve për të gjitha grupet në nevojë; b) shpërndarjen dhe mbulimin territorial me shërbime; c) garantimin e cilësisë dhe qëndrueshmërisë së shërbimeve; d) alokimin e burimeve financiare dhe prokurimin e tyre; e) mungesën e strukturave dhe kapaciteteve lokale për vlerësimin e nevojave, planifikimin e shërbimeve shoqërore, ofrimin dhe monitorimin e tyre në nivel lokal.

Pushteti vendor duhet të fillojë të parashikojë fonde të vetat për ngritjen, mbështetjen dhe zgjerimin e shërbimeve shoqërore në territorin e tij.

Për herë të parë në nivel vendor parashikohet ngritja e një strukture të posaçme për shërbimet e kujdesit shoqëror dhe/ose njësisë së vlerësimit të nevojave dhe referimit të rastit, përgjegjëse për identifikimin dhe menaxhimin e rastit. Roli dhe përgjegjësitë e këtyre strukturave përcaktohen më së miri në ligjin 121/2016, “Për shërbimet e kujdesit shoqëror”.

Hartimi i standardeve dhe zbatimi i tyre në ofrimin e shërbimeve dhe funksionimit të qendrave që ofrojnë shërbime, është garanci në ofrimin e një shërbimi cilësor të trajtimit të kategorive në nevojë, pavarësisht gjinisë, moshës, etnisë, nevojave të veçanta apo aftësive të kufizuara, përkatësisë fetare, identitetit gjinor apo orientimit seksual të tyre, si dhe për individët e tjerë, pjesëtarë të familjeve të tyre. MSHMS-ja ka hartuar dhe miratuar 4 standarde për 4 shërbime të reja respektivisht; asistencë në shtëpi për të moshuar, asistencë në shtëpi për persona me aftësi të kufizuar, shërbimi i emergjencës për viktimat e dhunës seksuale, shërbimi multidisiplinar komunitar. Gjithashtu, për herë të parë ngrihet një shërbim publik për të rinjtë në nevojë. Ky shërbim i ri zbatohet në Shtëpinë e fëmijës 16–18 vjeç në Shkodër. Për funksionimin e tij janë hartuar standardet, rregullorja e brendshme, janë përshtatur modulet dhe dokumentacioni bazë si dhe është trajnuar stafi i ri për këtë shërbim. Aktualisht marrin shërbim 10 fëmijë. Aktualisht janë në proces rishikimi të gjitha standardet ekzistuese të shërbimeve shoqërore, në përputhje me kërkesat që lindin nga zbatimi i kuadrit të ri ligjor.

Zhvillimi i kapaciteteve për profesionistët në shërbime do të realizohet nëpërmjet një programi të detyrueshëm për edukimin e vazhdueshëm profesional, të quajtur “Programi i certifikimit për profesionistët e shërbimeve të kujdesit shoqëror”. Ligji parashikon certifikimin dhe procesin e krediteve të edukimit të vazhdueshëm për: i. kushtet për punësimin në institucionet e kujdesit shoqëror, publike dhe jopublike, si dhe ii. detyron institucionet publike dhe jo publike të shërbimeve të kujdesit shoqëror të hartojnë dhe të zbatojnë programe të edukimit të vazhdueshëm për profesionistët e tyre. Sigurimi i cilësisë së aktiviteteve të edukimit të vazhdueshëm, do të realizohet nëpërmjet akreditimit. Të gjitha subjektet publike/jopublike, fitimprurëse ose jofitimprurëse, të huaja dhe vendase, që kanë ekspertizë dhe eksperiencë në organizimin e aktiviteteve të edukimit të vazhdueshëm në fushën e shërbimeve të kujdesit shoqëror, të licencuara për ofrimin e trajnimeve e të kualifikimeve, akreditohen nga ministria, në mënyrë periodike.

MSHMS-ja, në bashkëpunim me strukturat akademike, është e angazhuar për hartimin e

akteve nënligjore për proceset e certifikimit dhe akreditimit.

SHSSH-ja, në bashkëpunim me njësitë e qeverisjes vendore, është përgjegjëse për monitorimin e shërbimeve, ndërsa Inspektorati i Shërbimeve të Kujdesit Shoqëror ka përgjegjësi të kontrollojë dhe të verifikojë respektimin e kërkesave ligjore në fushën e shërbimeve të kujdesit shoqëror. Monitorimi dhe inspektimi i zbatimit të standardeve të shërbimeve shoqërore kërkon konsolidimin e strukturave të MSHMS-së, SHSSH-së, Inspektoratit dhe Njësive Vendore. Vëmendje e veçantë do të kushtohet ndarjes së funksioneve monitoruese të SHSSH-së nga funksionet kontrolluese të Inspektoratit. Rolet dhe funksionet e reja është e domosdoshme të shoqërohen me rritje të kapaciteteve të stafëve, si dhe burimeve financiare shtesë. Aktualisht po punohet për plotësimin e akteve nënligjore për mënyrën e organizimit, funksionimit dhe veprimtarisë së Inspektoratit.

Në zbatim të legjislacionit të shërbimeve shoqërore, në vitin 2018 është ngritur Regjistri Elektronik Kombëtar i Shërbimeve të Kujdesit Shoqëror¹¹. Shërbimi Social Shtetëror është struktura përgjegjëse për përditësimin dhe mirëmbajtjen e tij. Regjistri është baza elektronike e të dhënave të përfituesve, subjekteve ofruese, institucioneve përgjegjëse, llojit dhe kohëzgjatjes së shërbimeve të kujdesit shoqëror. Ai shërben për ndërtimin e një mekanizmi funksional të referimit, ndjekjes, monitorimit dhe vlerësimit të rastit; identifikimin e rasteve, këshillimin dhe hartimin e planeve individuale të përkujdesjes nga njësia e vlerësimit të nevojave dhe referimit të rastit, në përputhje me ligjin e shërbimeve të kujdesit shoqëror; referimin në shërbimet specifike shoqërore të nivelit vendor, rajonal apo kombëtar; lehtësimin e komunikimit, të verifikimit dhe bashkëpunimit me regjistrat e tjerë elektronikë; unifikimin e kompjuterizimit të të dhënave të rasteve dhe përmirësimin e cilësisë së statistikave të harmonizuara, të gjeneruara nga sistemi. Ky proces u ndesh me shumë vështirësi dhe nuk është shtrirë në të gjithë territorin e vendit.

Megjithëse koncepti i një fondi social kombëtar për mbështetjen e shërbimeve të kujdesit shoqëror në nivel lokal u parashikua që në 2005, legjislacioni i ri i shërbimeve shoqërore krijoi një mjedis të përshtatshëm për ngritjen e tij. Fondi Social është mekanizmi financiar, nëpërmjet të cilit sigurohet mbështetje financiare për njësitë e vetëqeverisjes vendore, me qëllim, përmirësimin e standardeve të ofrimit të shërbimeve ekzistuese të kujdesit shoqëror; planifikimin e krijimit të shërbimeve të reja të munguara, si dhe zhvillimin e politikave sociale në nivel qendror dhe vendor.

Zbatimi i legjislacionit të ri të shërbimeve shoqërore kërkon role dhe përgjegjësi të reja dhe një angazhim të të gjithë aktorëve në nivel qendror dhe lokal. Koordinimi i fuqishëm horizontal midis MSHMS-së dhe ministrive të tjera të linjës, dhe institucioneve në nivel vendor është i domosdoshëm për zbatimin e suksesshëm të reformës në shërbimet e kujdesit social.

3.2 SFIDAT LIDHUR ME SHËRBIMET SHOQËRORE

Sfidat e mëtejshme të politikës lidhen me krijimin e një sistemi funksional të integruar të kujdesit shoqëror të bazuar në parimin e decentralizimit dhe deinstitutionalizimit, për përfshirjen e grupeve vulnerabël në programet e mbrojtjes sociale. Konkretisht:

1. Shndërrimi i shërbimeve rezidenciale në shërbime të kujdesit shoqëror të integruara në komunitet, emergjence, me shërbime alternative etj., në masën më të madhe të mundshme, sipas modeleve të standardeve të reja.

2. Sfidë mbetet plotësimi i të gjitha njësive të vetëqeverisjes vendore me strukturat e shërbimeve sociale/Njësive të Vlerësimit të Nevojave dhe Referimit.

3. Aftësimi i strukturave të NJQV-ve për hartimin dhe miratimin e planeve sociale të shërbimeve shoqërore të kostuara në të gjithë njësitë e qeverisjes vendore përbën një tjetër sfidë.

4. Integrimi i shërbimeve në nivel vendor me programe të tjera mbështetëse në arsim, punësim dhe formim profesional për kategoritë në nevojë, duke trajtuar rastin nëpërmjet Sistemit të Menaxhimit të Informacionit të Shërbimeve të Kujdesit Social, të integruar me sistemet e tjera kombëtare.

¹¹ Vendimi nr. 136, datë 7.3.2018, "Për funksionimin dhe administrimin e regjistrat elektronik kombëtar të shërbimeve të kujdesit shoqëror".

5. Administrimi i procesit të certifikimit të profesionistëve, që punojnë në shërbimet shoqërore, si dhe procesi i licencimit dhe akreditimit të institucioneve publike dhe jo publike, që ofrojnë trajnime dhe edukim të vazhdueshëm, për profesionistët e shërbimeve shoqërore.

6. Vënia në funksionim e një mekanizmi të standardizuar lidhur me prokurimin dhe kontraktimin e OJF-ve dhe sektorit privat për dhënien e shërbimeve.

7. Riorganizimi i shërbimeve inspektuese, si një strukturë e rëndësishme për sigurimin e ofrimit të shërbimeve sociale fëmijëve individëve/familje në nevojë.

PJESA II VIZIONI, POLITIKAT DHE QËLLIMET STRATEGJIKE

Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020–2023 është e ndërtuar mbi parimet që rrjedhin nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, Konventa për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut, Konventa për të Drejtat e Fëmijëve, Konventa për të Drejtën e Personave me Aftësi të Kufizuar, Karta Sociale Evropiane e rishikuar, Karta Evropiane e Autonomisë Lokale, Komunikata e Komisionit Evropian, datë 12 Mars 1997, “Mbi modernizimin dhe përmirësimin e Mbrojtjes Shoqërore”, Strategjinë Evropiane deri në 2020.

E drejta për mbrojtjen sociale është reflektuar në Kushtetutën e Shqipërisë. Neni 9 i Konventës Ndërkombëtare për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore njeh të drejtën e secilit për të pasur mbrojtje sociale. Në mënyrë të ngjashme, në Konventat e Kombeve të Bashkuara mbi të Drejtat e Fëmijëve dhe mbi të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara njohin gjithashtu të drejtat e veçanta për mbrojtjen sociale. Zbatimi i suksesshëm i kësaj strategjie do të kontribuojë në përforcimin e mbrojtjes së të drejtave të njeriut në Shqipëri.

Parimet janë:

Të drejtat civile, barazia dhe mosdiskriminimi: Mbrojtja sociale ofrohet për çdo individ në nevojë, pavarësisht nga gjinia, feja, moshë, aftësitë e kufizuara etj.

Mbrojtja: Grupe të veçanta, duke përfshirë fëmijët, duhet të jenë subjekt i mbrojtjes së veçantë, bazuar në nevojat dhe të drejtat e tyre.

E drejta e jetës, mbijetesës dhe zhvillimit: Një mjedis i përshtatshëm duhet të mbështesë zhvillimin maksimal të individëve.

Pavarësia, autonomia dhe respektimi i pikëpamjeve: Individët janë përgjegjës për jetën e tyre. Ata duhet të inkurajohen që të marrin vendime për jetën e tyre brenda normave që shoqëria ka vendosur.

Përfshirja dhe integrimi.

Respektimi i të drejtave dhe nevojave.

Partneriteti: koordinimi i strukturave qendrore, qeverisjes rajonale dhe vendore, si dhe partnerë të tjerë në komunitet.

Cilësia e shërbimeve.

Standardet Kombëtare udhëbeqin vendimmarrjen në nivel vendor.

Strategjia ka, gjithashtu, synimin të shërbejë si bazë për dialog të mëtejshëm të strukturuar me Bashkimin Evropian (BE), agjencitë ndërkombëtare dhe partnerët socialë mbi çështjet e të drejtave dhe mbrojtjes sociale. Një qëllim i rëndësishëm është përputhja me Agjendën Sociale të BE 2020, duke ndihmuar vendin në arritjen e synimeve të saj për integrimin në BE.

2.1 KUADRI LIGJOR NË LIDHJE ME MBROJTJEN SOCIALE

Korniza e përgjithshme ligjore, mbi bazën e të cilës organizohet dhe realizohet mbrojtja, kujdesi dhe integrimi social përbëhet nga:

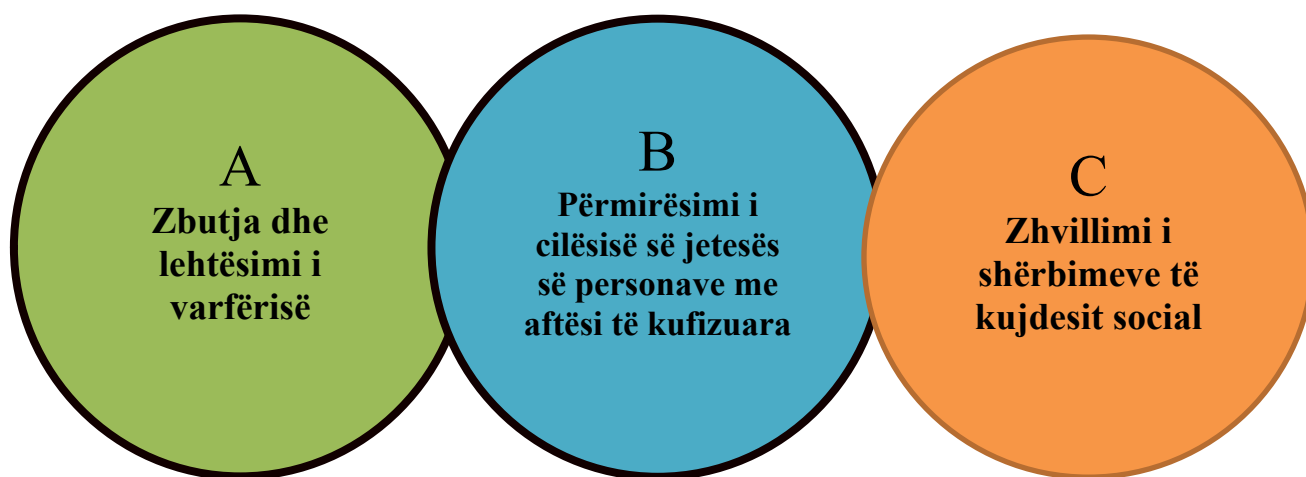
- Ligji nr. 57/2019, “Për asistencën sociale në Republikën e Shqipërisë”,
- Ligji nr.121/2016, “Për shërbimet e kujdesit shoqëror në Republikën e Shqipërisë”.
- Ligji nr. 104/2014, “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin Nr. 7703, datë 11.5.1993, "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë".
- Ligji nr.10107/2009, “Për kujdesin shëndetësor në Republikën e Shqipërisë”.

- Ligji nr. 8137/1996, “Për ratifikimin e Konventës Evropiane për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore (FZ 20-1996).

2.2 VIZIONI

Vizioni i strategjisë: Ndërtimi i një sistemi mbrojtje sociale që të luftojë pabarazitë social-ekonomike, parashikimi i një sistemi që ka politikat dhe mekanizmat për të mbrojtur të gjithë individët në nevojë, ose të përjashtuar nëpërmjet programeve parandaluese dhe riintegrit social alternuar me skemat e punësimit.

“MBROJTJE SOCIALE NËPËRMJET NJË QASJEJE TË INTEGRUAR” 3 PRIORITETET STRATEGJIKE

2.3 POLITIKAT DHE OBJEKTIVAT STRATEGJIKË

Strategjia Kombëtare e Mbrojtjes Sociale 2020–2023 identifikon qëllimet dhe objektivat e mëposhtëm për realizimin e politikave:

A. Zbutjen dhe lehtësimin e varfërisë, duke mundësuar mbulimin më të mirë të familjeve, fëmijëve dhe individëve të varfër dhe ekstremisht të varfër, duke përmirësuar shënjestrimin e tyre, rritjen e transparencës dhe shmangien e abuzivitetit në skemën e Ndhmës Ekonomike, si dhe lidhjen me skemat e punësimit, me shërbime të integruara me qëllim riintegrimin social të tyre në jetën shoqërore.

Qëllimi: Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke rritur shënjestrimin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke rritur në 10% pjesën e përfituesve të përfshirë në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive.

Qëllimet e kësaj politike sektoriale do të synohen të realizohen nëpërmjet përmbushjes së këtyre objektivave:

A1. Rritja e efikasitetit dhe transparencës së skemës së Ndhmës Ekonomike

A2. Konsolidimi i skemës së Ndhmës Ekonomike me anë të miradministrimit të regjistrat elektronik kombëtar dhe sistemit të pikëzimit.

A3. Rritja e kapaciteteve të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndhmës Ekonomike.

A4. Transformimi i programit të Ndhmës Ekonomike në skemë integrimi nëpërmjet krijimit të mundësive për punësim nëpërmjet zbatimit të Programit të daljes nga skema e NE.

B. Zhvillimi i Aftësisë së Kufizuar nëpërmjet vlerësimit biopsikosocial bazuar në standardet ndërkombëtare të klasifikimit të aftësisë së kufizuar, duke ndërthurur skemën e pagesave në para me shërbime të integruara, me qëllim integrimin në jetën shoqërore dhe ekonomike.

Qëllimi “Përmirësimi i cilësisë së jetës së personave me aftësi të kufizuara përmes vlerësimit biopsikosocial, bazuar në standardet ndërkombëtare të klasifikimit të aftësisë së kufizuar, duke kombinuar skemën e përfitimeve në pagesa me shërbimet e integruara, për të arritur integrimin e tyre social dhe ekonomik”.

Qëllimet e kësaj politike sektoriale do të synohen të realizohen nëpërmjet përmbushjes së këtyre objektivave:

B1. Reformimi i sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar për të realizuar vlerësimin biopsikosocial duke ulur me 10% rastet abuzive të përfituesve që nuk shfaqin aftësi të kufizuara brenda viti 2020 dhe duke miradministruar fondin, që shkon për përfitimet në pagesa në masën 17% deri në vitin 2023.

B2. Ngritja dhe fuqizimi i kapaciteteve referuese, vlerësuese dhe monitoruese dhe koordinimi ndërinstitutional i reformës së sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar.

B3. Përmirësimi i kuadrit ligjor të vlerësimit biopsikosocial të aftësisë së kufizuar dhe rishikimi i përfitimeve duke kombinuar përfitimet në pagesa me shërbimet e integruara.

B4. Ndërgjegjësimi i publikut, grupeve të interesit dhe aktorëve të përfshirë në zbatimin e reformës përmes fushatave të komunikimit dhe informimit.

B5. Krijimi i një sistemi shërbimesh integruese që kombinon shërbimet e kujdesit social me pagesat në para, duke ofruar një paketë të integruar shërbimesh për personat me aftësi të kufizuara deri në 2023.

C. Zhvillimi i shërbimeve të kujdesit shoqëror bazuar në parimet e decentralizimit, deinstitutionalizimit, për përfshirjen e grupeve vulnerabël në programet e mbrojtjes sociale.

Qëllimi: Deri në vitin 2023, çdo burrë, grua, djalë dhe vajzë do të ketë mundësi të barabartë të përfitojë nga një sistem funksional dhe i integruar i shërbimeve të kujdesit shoqëror, bazuar në parimet e decentralizimit, deinstitutionalizimit dhe diversifikimit të shërbimeve të kujdesit shoqëror.

Qëllimet e kësaj politike sektoriale do të synohen të realizohen nëpërmjet përmbushjes së këtyre objektivave:

C1. Ngritja e një sistemi të integruar të shërbimeve të kujdesit shoqëror në nivel kombëtar deri në 2023.

C2. Zhvillimi i sistemit të integruar të informacionit në nivel rajonal dhe qendror, për të identifikuar, referuar nevojat për shërbime të përkujdesjes shoqërore deri në 2023.

C3. Ngritja dhe fuqizimi i sistemit të monitorimit dhe inspektimit të cilësisë së shërbimeve sociale në nivel lokal, rajonal dhe qendror deri në vitin 2023.

C4. Profesionalizimi i forcës së punës dhe ofruesve të shërbimeve shoqërore nëpërmjet krijimit të një sistemi të kualifikimit deri në vitin 2023.

C5. Rritja e ndërgjegjësimit dhe edukimit publik për parandalimin e problemeve sociale dhe adresimin pranë shërbimeve sociale, nëpërmjet fushatave të komunikimit deri në 2023.

2.4 OBJEKTIVAT E POLITIKËS DHE PRODUKTET MADHORE

Në këtë kapitull bëhet një renditje e objektivave kryesorë të politikës së strategjisë së Mbrojtjes Sociale 2020–2023, sipas qëllimeve strategjike.

A. Zbutja dhe lehtësimi i varfërisë

Në përputhje me qëllimin e parë strategjik, zbutja e varfërisë është një prioritet kyç i Strategjisë së re. Skema e reformuar e NE-së do të synojë të reduktojë varfërinë (sidomos varfërinë ekstreme), duke siguruar pagesa për ata që janë në nevojë dhe për atë që sa të jetë e mundur, mbështetjen e njerëzve për të dalë nga varfëria, duke siguruar terrenin për të gjetur mundësitë e riintegritit social dhe ekonomik. Kështu ajo do të synojë të sigurojë asistencë afat-shkurtër për personat në nevojë, ndërkohë që do t'i inkurajojë dhe mbështesë ata për daljen nga skema duke u punësuar etj., por edhe duke pranuar se një përqindje e aplikantëve do të kërkojnë mbështetje afatgjatë.

Produkti për politikën zbutja e varfërisë është transformimi i skemës së Ndhmës Ekonomike, në mënyrë që të shënjestrohen vetëm familjet e prekura nga varfëria dhe mbështetur ato më mirë, për t'u përballur me rreziqet duke hyrë në masat mbrojtëse sociale dhe mundësi më të mira jetese. Objektivat e kësaj politike janë si vijojnë:

A1. Rritja e efikasitetit dhe transparencës së skemës së Ndhmës Ekonomike

Rritja e efikasitetit dhe transparencës së skemës së Ndhmës Ekonomike, do të realizohet nëpërmjet: i. ndjekjes së zbatimit në nivel kombëtar i skemës dhe dinamikës së Ndhmës Ekonomike të reformuar; ii. Vlerësimit të ndikimit të skemës së NE-së dhe formulës së pikëzimit në nivel kombëtar; iii. Plotësimit të kuadrit nënligjor në zbatim të ligjit “Për asistencën sociale në RSH”; iv. Monitorimit financiar të përdorimit të fondit 6% nga ana e NJQV-ve.

Tregues të suksesit të këtij objekti do të jenë konsolidimi i skemës së re të NE-së në nivel kombëtar dhe konsolidimi i kriterëve të përfitimit në nivel kombëtar duke rritur transparencën e skemës.

Zhvillimi i një studimi vlerësues mbi ndërthurjen e programit të NE-së me programe të tjera mbështetëse, do të shërbejë për llogaritjen e masës reale të përfitimeve, që familjet përfitojnë realisht nga të gjitha programet e tjera mbështetëse; do të prezantojnë për herë të parë mbështetjen reale që shteti u ofron familjeve përfituese të skemës së NE-së (përfitimet nga skema e NE, bonuset e bebes, bonuset e qerasë, bursat për të rinjtë që vazhdojnë shkollën e mesme/ të lartë, ndihmat humanitare etj.)

Gjithashtu, hartimi i një raport vlerësimi (studimi) mbi ndikimin e masës së ndihmës ekonomike në përmirësimin e cilësisë së jetesës së familjeve përfituese nga skema e NE-së do të nxisë Ministrinë dhe qeveritë vendore dhe rajonale për identifikimin e masave praktike në mbështetje të familjeve dhe individëve përfitues të Ndhmës Ekonomike, duke garantuar qasje më të mirë të tyre ndaj skemave mbështetëse.

Plotësimi i kuadrit nënligjor në zbatim të ligjit “Për asistencën sociale në Republikën e Shqipërisë” do të përfshijë hartimin, konsultimin e akteve nënligjore, ndjekjen e procedurave për miratim në KM sipas procedurave përkatëse (përfshirë edhe praktikën e përfitimit të ndihmës në natyrë).

Për informimin e komunitetit dhe grupeve të interesit mbi plotësimin e kuadrit nënligjor do të organizohen takime të ndryshme në nivel vendor dhe rajonal.

Një vëmendje më të shtuar strategjia i kushton monitorimit financiar të përdorimit të fondit 6% nga ana e NJQV-ve duke përgatitur raporte analitike mbi procedurën e aplikimit, vlerësimit dhe përfitimit të ndihmës nga ky fond.

A2. Konsolidimi i skemës së Ndihmës Ekonomike me anë të miradministrimit të regjistrit elektronik kombëtar dhe sistemit të pikëzimit.

Ky objektivi do të realizohet nëpërmjet kualifikimit të vazhdueshëm të stafit në të gjitha nivelet për të përdorur dhe ushtruar detyrat funksionale me regjistrin elektronik të Ndihmës Ekonomike, si dhe përmirësimit dhe mirëmbajtjes së vazhdueshme të tij.

Regjistri elektronik i Ndihmës Ekonomike do të zhvillohet më tej, me zbatimin/konsolidimin e modulit të kontrollit dhe profilit të riskut, për të zbuluar raste të mundshme abuzimi. Regjistri gjithashtu do të mundësojë monitorimin në kohë reale të skemës dhe do të vlerësojë performancën e saj. Regjistri përfshin module për menaxhimin e integruar dhe një lidhje me sistemin e Thesarit për të mundësuar pagesën e drejtpërdrejtë të individëve dhe familjeve në nevojë. Regjistri do të mundësojë aksesin edhe të institucioneve të tjera sipas rastit.

Modernizimi i skemës është i lidhur me objektivin A1 edhe me realizimin e treguesve lidhur me shënjestrimin, mbulimin dhe transparencën.

A3. Rritja e kapaciteteve të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike.

Do të synohet krijimi dhe rritja e kapaciteteve të strukturave dhe mekanizmave monitorues, vlerësues dhe raportues në të gjitha nivelet. Brenda vitit 2023, institucionet përgjegjëse të skemës së Ndihmës Ekonomike, do të jenë të afta për të administruar, monitoruar dhe vlerësuar procesin, ku një ndër aspektet kryesore do të jetë aftësi i personelit për instrumentet e reja të skemës së reformuar.

Regjistri elektronik do të mundësojë përmirësimin e sistemit të vlerësimit/monitorimit, raportimit në të gjitha nivelet, ndjekjen e ecurisë së pagesave lidhur me treguesit, si dhe përmirësimin e auditit dhe kontrollit për të reduktuar numrin e abuzimeve, nëpërmjet prodhimit të raporteve tremujore të performancës së skemës për politikbërësit.

Forcimi i kapaciteteve dhe rritja e ndërgjegjësimin të zyrtarëve përgjegjës do të përmirësojë cilësinë e shërbimeve të kontrollit/auditit. Në mënyrë specifike, do të ndikojnë në zbatimin e metodologjisë së kontrollit të NE, mekanizmave standard të parandalimit dhe zbulimit të mashtrimit në NE, menaxhimin e informacionit dhe mekanizmat e pagesës, marrjen e masave për zhdëmtim dhe penalitetet sipas rastit.

A4. Transformimi i programit të Ndihmës Ekonomike në skemë integrimi nëpërmjet krijimit të mundësive për punësim nëpërmjet zbatimit të programit të daljes nga skema e Ndihmës Ekonomike.

Transformimi i programit të Ndihmës Ekonomike në skemë integrimi do të realizohet nëpërmjet: i. zhvillimit të politikave për Programin e Integritit Social; ii. nxitjes dhe promovimit të Ndërmarrjeve Sociale; iii. vlerësimit të impaktit për familjet e skemës së NE-së nga skema të tjera mbështetëse.

Hartimi, miratimi dhe zbatimi i programit të daljes synon krijimin e lidhjes së qëndrueshme midis skemës së Ndihmës Ekonomike dhe skemave të arsimit profesional dhe programeve të përgatitjes për punësim, ndërmarrjeve sociale, skemave zhvillimore territoriale, me synim fuqizimin dhe aktivizimin e familjes dhe individit. Programi i daljes dhe ndërthurja me programet e nxitjes së punësimit përbën një tjetër risi, duke lehtësuar procesin e integritit të familjeve dhe individëve të saj drejt tregut të punës.

Forcimi i kapaciteteve në nivelet përgjegjëse drejt qasjeve që nxisin përfituesit e Ndihmës Ekonomike drejt mundësive për punësim dhe integrim përbën një tjetër tregues për realizimin e këtij objekti.

Hartimi dhe miratimi i udhëzuesit për aplikimin për të përfituar statusin e Ndërmarrjes Sociale, sensibilizimi i grupeve të interesit nëpërmjet fushatave informuese mbi risinë “Ndërmarrje Sociale”, asistimi i organizatave që kërkojnë të aplikojnë për të fituar statusin e

Ndërmarrjeve Sociale, respektimi i kriterit të punësimit të kategorive në nevojë në ndërmarrjet sociale, ngritja e komisionit të vlerësimit të aplikimeve për njohjen e statusit të ndërmarrjes sociale, dhe procesi i vlerësimit deri në nënshkrimin e kontratave me OJF-të dhe garantimi nga qeveria i kontributit për ndërmarrjet sociale, përbën garanci për mirëfunksionimin e ndërmarrjeve sociale dhe shtimin e vendeve të reja për punësim.

Vlerësimi i impaktit për familjet e skemës së NE-së nga skema të tjera mbështetëse si: bonuse (për kategori të veçanta dhe fëmijët), përfitime nga shërbimet shoqërore (publike dhe jopublike), strehimi (qira, banesa sociale), donacione (pagesa për fëmijët jetimë, mbështetje nga institucionet fetare dhe OJF) etj., do të realizohet nëpërmjet hartimit të një studim vlerësimi, rekomandimet e të cilit do të shërbejnë për përmirësimin e programeve mbështetëse për familjet në nevojë.

B. Përmirësimi i cilësisë së jetesës së personave me aftësi të kufizuara

Deri më 2022, çdo fëmijë dhe/ose i rritur me aftësi të kufizuara në mënyrë progresive do të kenë qasje dhe do të përfitojnë nga pagesat dhe shërbimet sociale, të cilat janë të një cilësie më të lartë dhe të integruara përmes skemave të Programit të Mbrojtjes Sociale.

Qëllimi i krijimit të një procesi të ri për përcaktimin e aftësisë së kufizuar është: a) të zbatojë një metodologji biopsikosociale për vlerësimin dhe përcaktimin e aftësisë së kufizuar; b) të krijojë një proces të përshtatshëm për çdo moshë; c) të krijojë një proces transparent dhe të besueshëm; dhe d) të krijojë një proces me kosto efektive. Objektivat e kësaj politike janë si vijojnë:

B1. Reformimi i sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar për të realizuar vlerësimin biopsikosocial duke ulur me 10% rastet abuzive të përfituesve që nuk shfaqin aftësi të kufizuara brenda vitit 2020 dhe duke miradministruar fondin, që shkon për përfitimet në pagesa në masën 17% deri në vitin 2022.

Reformimi i sistemit të vlerësimit përmban këto komponentë a) rishkrimin e kriterëve për vlerësimin e aftësisë për realizimin e detyrave bazë të jetës në përputhje me moshën, b) krijimin e një procesi të ri vlerësimi shumëdisiplinor me disa hallka informacioni e pika verifikimi, c) përdorimin e regjistrit elektronik kombëtar, d) rishikimin e procesit të ankimimit, e) përmirësimin e procesit administrativ për të parandaluar e shmangur abuzimin.

Përfituesit përzgjidhen në bazë të kriterëve të rishikuara të vlerësimit të aftësisë së kufizuar të cilat përfshijnë 2 manuale (një manual për të rritur dhe një manual për fëmijë) që përshkruajnë në mënyrë më të detajuar gjendjet mjekësore që sjellin aftësi të kufizuar, duke mundësuar statistika të hollësishme e të krahasueshme për gjendjen e aftësisë së kufizuar në rang kombëtar dhe përdorimin e sistemit të kodifikimit dhe të cilësorëve të Klasifikimit Ndërkombëtar të Aftësisë së Kufizuar dhe Shëndetit për të Rritur dhe Fëmijë.

Procesi i vlerësimit të aftësisë së kufizuar do të realizohet nga komisionet shumëdisiplinore të vlerësimit të aftësisë së kufizuar. Fillimisht komisionet u ngritën në Tiranë dhe gradualisht do të ngrihen dhe funksionojnë në të gjithë territorin e vendit.

Skema e aftësisë së kufizuar është më transparente nëpërmjet përdorimit të SMI në qarqet në të cilat do të shtrihet kjo reformë në mënyrë progresive. Regjistri Elektronik i Aftësisë së Kufizuar do të përmirësohet nëpërmjet zgjerimit të funksioneve të monitorimit dhe vlerësimit nga operatori ekonomik.

Ngritja dhe funksionimi paralelisht i komisioneve të vlerësimit të aftësisë së kufizuar dhe komisioneve të shqyrtimit të ankesave do të ndikojë në eliminimin e rasteve abuzive gjatë procesit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar, si dhe do të ofrojë mundësi personave për ankimimin e procesit të vlerësimit dhe rivlerësimit.

Miratimi nga ministri përgjegjës i udhëzimit së bashku me metodologjinë e kontrollit të skemës së reformuar të vlerësimit të aftësisë së kufizuar dhe trajnimi i stafeve të strukturave kontrolluese në nivel qendror e rajonal mbi përdorimin e metodologjisë së re të kontrollit do të rrisë efikasitetin e kontrollit për zbulimin e rasteve abuzive. Nga ana tjetër, e gërshetuar kjo me përdorimin e SMI synohet të ulen rastet e abuzimeve nga përfituesit që nuk shfaqin aftësi të kufizuar.

Si pjesë e përpjekjeve për mirëmenaxhimin e fondeve publike dhe për të siguruar qëndrueshmërinë financiare të skemës, do të realizohet ristrukturimi i disa pagesave, përfitimeve dhe shërbimeve të aftësisë së kufizuar në përputhje me nevojat e përfituesve. Ky ristrukturim përfshin: a) ristrukturimin e përfitimeve në pagesë; b) ristrukturimin e përfitimit të ndihmësit personal; dhe c) kthimin e përfitimeve në përfitime në natyrë.

Masa bazë e përfitimit të aftësisë së kufizuar në pagesë do të lidhet me pensionin social¹². Duke pasur parasysh nevojat e këtij grupi të popullsisë, masa e përfitimit do të jetë 1.5 herë më e lartë se pensioni social (d.m.th. 50% më i lartë se ky i fundit). Do të ketë katër nivele të masës së përfitimeve në para, që lidhen me kategoritë përkatëse të vlerësimit biopsikosocial.

Në përputhje me praktikën bashkëkohore ndërkombëtare dhe kulturën kombëtare shqiptare të përkuqjes ekonomike për fëmijën nga familja, masa e përfitimit për fëmijët do të jetë 75% e masës së përfitimit përkatës për të rriturit. Familjeve do t'u rekomandohet që kjo pagesë të shkojë kryesisht për mbulimin e kostos së shërbimeve aftësuese. Reduktimi i pagesës, do të shoqërohet me krijimin e shportës së shërbimeve për fëmijët me aftësi të kufizuara, në kuadrin e reformës së shërbimeve sociale¹³ dhe me masat e marra nga Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë për integrimin e mbështetur të fëmijëve me aftësi të kufizuara në të gjitha shkollat e vendit, në zbatim të ligjit nr. 69/2012, "Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë" (kreu XI-Arsimimi i fëmijëve me aftësi të kufizuara).

Rritja e bashkëpunimit me strukturat e Shërbimit Social Shtetëror dhe strukturat e formimit profesional dhe punësimit, është veçanërisht e rëndësishme për të siguruar punësimin me kohë të plotë apo të pjesshme të personave me aftësi të kufizuara. Në këtë kontekst, marrëdhëniet e komisionit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar pranë Shërbimit Social Shtetëror në nivel rajonal me Drejtoritë Rajonale të Shërbimit Kombëtar të Punësimit e Formimit Profesional do të fokusohen në shkëmbimin reciprok të informacionit për kërkuesit dhe përfituesit e moshës aktive për punë.

Drejtoritë Rajonale të Shërbimit Kombëtar të Punësimit e Formimit Profesional, do të kenë punonjës të veçantë të trajnuar posaçërisht, të cilët do të kenë detyrë bazë, punësimin e personave me aftësi të kufizuara.

Ministria e Financave dhe Ekonomisë është në procesin e përgatitjes së kuadrit ligjor dhe nënligjor për realizimin e këtyre veprimtarive.

Krahas bashkëpunimit me strukturat publike të punësimit, drejtoritë rajonale të SHSSH/komisionet e vlerësimit të aftësisë së kufizuar do të bashkëpunojnë me strukturat jo publike (p.sh. organizatat jofitimprurëse etj.) të cilat zhvillojnë/ofrojnë hallka të ndryshme të procesit të punësimit si: këshillim profesional, vlerësim të aftësive dhe shprehive për punës, sigurim të vendit të punës, ndihma për punëdhënësin për të punësuar persona me aftësi të kufizuar, trajnim për vendin e punës dhe bashkëpunimin me kolegët etj.

Rritja e bashkëpunimit me strukturat arsimore do të ketë si qëllim shkëmbimin reciprok të informacionit për fëmijët e moshës parashkollore dhe shkollorë, për të realizuar vlerësimin e drejtë të aftësive për kryerjen e veprimtarive bazë të jetës, në përputhje me grup-moshat, si edhe për të siguruar identifikimin dhe plotësimin e nevojave aftësuese të këtyre fëmijëve në kuadrin e sistemit arsimor gjithëpërfshirës e special. Vlerësimi multidisiplinar i fëmijëve për pagesat dhe përfitimet e aftësisë së kufizuar që realizohet nga komisioni, do të jetë i ndryshëm nga vlerësimi për nevojat arsimore, por me bashkërendim të punës ndërmjet institucioneve, ato do të shndërrohen në vlerësime plotësuese reciproke që do të evitojnë përsëritjet.

Objektivi synon që personat përfitues të aftësisë së kufizuar të përfitojnë shërbimin e koordinatorit të mbështetjes nga njësi e vetëqeverisjes vendore, në mënyrë graduale. Në të

¹²Në praktikën bashkëkohore ndërkombëtare, masa e këtij përfitimi varet edhe nga të ardhurat e individit. Kjo nuk mund të realizohet në këtë kohë në kushtet e vendit.

¹³Bazuar në materialin e Dokumentit Fillestar mbi: Paketën Standarde të Shërbimeve të Kujdesit Social, përgatitur në kuadrin e projektit të përbashkët mes UNICEF-SDC-MMSR "Dizenjimi i sistemit qeverisës për planifikim dhe shpërndarje efektive dhe eficientë të shërbimeve të kujdesit social", zbatuar nga Instituti i Studimeve Bashkëkohore.

njëjtën kohë ngritja e funksionimi i shërbimeve të asistencës shtëpiake nga njësia e vetëqeverisjes vendore përbën një mundësi/suport/oportunitet shtesë për individët, fëmijët dhe familjet e tyre.

B2. Ngritja dhe fuqizimi i kapaciteteve referuese, vlerësuese dhe monitoruese dhe koordinimi ndërinstitucional i reformës së sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar.

Do të ngrihen dhe funksionojnë: i. grupi ndërinstitucional i punës për zbatimin e reformës së vlerësimit të aftësisë së kufizuar; dhe ii. grupi institucional i miratuar me urdhër të ministrit përgjegjës, mbi vlerësimin, monitorimin dhe koordinimin e reformës.

Do të synohet fuqizimi i kapaciteteve të strukturave referuese (mjekë familje, mjekë specialist, strukturave vlerësuese (komisioneve shumëdisiplinore të vlerësimit dhe ankimit) dhe mekanizmave monitorues, vlerësues dhe raportues, përmes trajnimeve të vazhdueshme, trajnimeve në vendin e punës dhe trajnimeve *online* përmes SMI-së, me qëllim që të aftësohen për të realizuar procesin e administrimit, monitorimit dhe vlerësimit. Aspekti kryesor do të jetë aftësimi i personelit për instrumentet e reja të skemës së reformuar.

Do të rriten kapacitetet profesionale të punonjësve që punojnë drejtpërsëdrejti me personat me aftësi të kufizuar, nëpërmjet programeve të edukimit në vazhdim dhe masave të tjera që do të merren si vijon:

- Zhvillimi i përshkrimeve të punës;
- Vlerësimi i kapaciteteve të stafit ekzistues;
- Zhvillimi i kualifikimeve, duke përfshirë module të akredituara;
- Certifikimi i kualifikimeve, duke përfshirë edhe mundësinë e njohjes së atyre të marra paraprakisht.

B3. Vlerësimi i skemës së reformuar të aftësisë së kufizuar

Vlerësimi i pilotimit të aftësisë së kufizuar do të realizohet përmes një studimi të ecurisë së pilotimit të realizuar në njësitë administrative nr. 6 dhe 7 të Bashkisë Tiranë, i cili do të ndihmojë në testimin e zbatimit të reformës së vlerësimit të aftësisë së kufizuar sipas modelit biopsikosocial dhe do të ndikojë në vendimmarrjen për shtrirjen progresive të skemës së reformuar në nivel kombëtar.

Gjithashtu, vlerësime do të realizohen lidhur me ndërthurjen e programeve të sigurimeve shoqërore me ato të mbrojtjes sociale në fushën e aftësisë së kufizuar, si dhe anketimin e përfituesve të skemës së reformuar të vlerësimit të aftësisë së kufizuar mbi mënyrën se si ka ndikuar skema e re në përmirësimin e cilësisë së jetesës së tyre, si dhe matjen e gjurmimit e gabimeve në përfshirjen dhe përjashtimin nga skema e reformuar.

B4. Ndërgjegjësimi i publikut, grupeve të interesit dhe aktorëve të përfshirë në zbatimin e reformës përmes fushatave të komunikimit dhe informimit.

Do të synohet zhvillimi i fushatave ndërgjegjëse të komunikimit mbi rëndësinë dhe mundësitë e programit të reformuar të aftësisë së kufizuar. Në fushatën e ndërgjegjësimit do të përfshihen edhe referuesit e vlerësuesit e aftësisë së kufizuar, duke përdorur platforma të ndryshme mediatike, si media e shkruar, apo mënyrave të tjera të shpërndarjes së informacionit, për rastet ku individët dhe familjet nuk kanë akses në mediat elektronike apo interneti. Do të përdoren platforma elektronike, ku nëpërmjet internetit do të krijohen portale të posaçme, ose do të përdoren rrjetet sociale me qëllim promovimin e sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar. Do të realizohen takime me qytetarë, grupe të interesit dhe organizata të shoqërisë civile për të komunikuar vizionin, qëllimin dhe efektet e pritshme të reformës. Do të shpërndahen informacione edhe përmes posterave, broshurave, fletëpalosjeve, spoteve etj.

B5. Përmirësimi i kuadrit ligjor të vlerësimit biopsikosocial të aftësisë së kufizuar dhe rishikimi i përfitimeve duke kombinuar përfitimet në pagesa me shërbimet e integruara.

Ndryshimet në legjislacionin në fuqi do të realizohen fillimisht përmes amendimit të kuadrit ligjor ekzistues, deri në vitin 2021, për të krijuar hapësirat ligjore për zbatimin e skemës së reformuar dhe paralelisht duke lejuar hapësirat e zbatimit të skemës ekzistuese në qarqet ku nuk do të implementohet kjo reformë, duke bërë kujdes që të mos krijohet mbivendosje në legjislacion.

Paketa e re ligjore për zbatimin e vlerësimit biopsikosocial të aftësisë së kufizuar, që do të zbatohet në rang vendi, kur të jetë realizuar shtrirja progresive deri në vitin 2024, do të reflektojë kombinimin e përfitimeve të pagesave me shërbimet e integruara.

Forcimi i bashkëpunimit me strukturat e arsimit, formimit profesional, punësimit, si dhe me shërbimet shëndetësore, psikosociale, integruese, rehabilituese etj. do të koordinojë përpjekjet për të krijuar një rrjet mbështetjeje për personat me aftësi të kufizuara. Po ashtu, bashkëpunimi me organizatat që ofrojnë shërbime psikosociale do të ketë të bëjë me rekomandime për shërbime për individët pranë këtyre organizatave, shkëmbimin e informacionit lidhur me vlerësimin, si edhe marrjen e informacionit nga këto ofrues shërbimesh për përfituesit.

C. Zhvillimi i shërbimeve të kujdesit shoqëror

Nëpërmjet politikave të mëposhtme dhe objektivave strategjike për zhvillimin e shërbimeve të kujdesit social, produkti që synohet deri më 2023 është që çdo burrë, grua, djalë dhe vajzë do të ketë mundësi të barabartë të përfitojë nga një sistem funksional dhe i integruar i shërbimeve të kujdesit shoqëror, bazuar në parimet e decentralizimit, deinstitutionalizimit dhe diversifikimit të shërbimeve të kujdesit shoqëror. Objektivat e kësaj politike janë si vijojnë:

C1. Ngritja e një sistemi të integruar të shërbimeve të kujdesit shoqëror në nivel kombëtar deri në 2023

Objektivi do të realizohet nëpërmjet: i. Plotësimit dhe qartësimit të politikave që përcaktojnë reformën e programit të shërbimeve të kujdesit shoqëror; ii. Plotësimit të akteve nënligjore që do të hapin rrugën për zbatimin e reformës; iii. Përmirësimit të kuadrit institucional për strukturat përgjegjëse për programin e kujdesit shoqëror; iv. Krijimit të instrumenteve për hartimin dhe monitorimin e Planeve sociale vendore; v) Hartimit të instrumenteve si pjesë e kuadrit rregullator në ndihmë të autoriteteve rajonale/vendore; vi. Zbatimit të Fondit Social për të mbështetur kujdesin shoqëror përmes shërbimeve të reja dhe novatore; vii. Miratimit dhe zbatimit të Planit të deinstitutionalizimit të shërbimeve të kujdesit shoqëror; viii. Krijimit të një rrjeti të kujdesit alternativ; ix. Shërbimeve të integruara në nivel vendor me programe të tjera mbështetëse në shëndetësi, arsim, punësim dhe formim profesional në përputhje me planet sociale vendore.

Sa më sipër synohet të ngrihen sisteme funksionale të integruara të shërbimeve të kujdesit shoqëror dhe shëndetësorë në njësitë e qeverisjes vendore. Pranë çdo njësie të qeverisjes vendore do të ngrihen strukturat/njësitë e vlerësimit të nevojave dhe referimit për shërbime shoqërore në nivel vendor, si pjesë qendrore e drejtorive të mbrojtjes sociale, të cilat kanë detyrimin ligjor të hartojnë planet sociale vendore. Tërësia e planeve sociale vendore të zhvilluara në nivel lokal sipas përcaktimeve të ligjit të ri të shërbimeve sociale dhe integrimi i tyre do të përbëjë bazën për hartimin e hartës së shërbimeve shoqërore në shkallë kombëtare.

Përmirësimi i kuadrit institucional për strukturat përgjegjëse për programet e kujdesit shoqëror do të fokusohet në forcimin e strukturave përgjegjëse për kujdesin shoqëror në nivel kombëtar dhe rajonal, në monitorimin e ngritjes dhe fuqizimit të strukturave përgjegjëse në nivel vendor, hartimin e protokolleve të punës dhe ndjekja e zbatimit të tyre, si dhe hartimin e programeve afatgjata për ngritjen e kapaciteteve.

Aktualisht, MSHMS-ja ka miratuar Shportën Bazë të Shërbimeve Shoqërore, shërbime të cilat duhen kostuar. Vëmendje do t'i kushtohet analizës së standardeve ekzistuese të shërbimeve të kujdesit social, si dhe do të hartohen standardet e reja për shërbimet e reja.

Plotësimi i kuadrit ligjor për zbatimin e Fondit Social nëpërmjet mekanizmave të financimit, vetë financimi dhe mbështetja e NJQV për t'i përthithur dhe përfituar nga këto fonde do të garantojnë funksionimin e procesit të deinstitutionalizimit të shërbimeve të kujdesit shoqëror.

Financimi i shërbimeve të kujdesit social mund të përfshijë fonde nga buxheti qendror i shtetit, fondet e planifikuara nga taksat dhe tarifat vendore, të ardhurat nga pronat dhe aktivitetet e tjera të bashkive, dhurimet, sponsorizimet dhe financime të tjera nga partnerët kombëtarë dhe ndërkombëtarë, organizata, persona fizikë ose juridikë apo individë.

Miratimi i mekanizmave të financimit të Fondit Social bën të mundur, që çdo bashki të ngrejë shërbime shoqërore në territor për grupet në nevojë, duke u mbështetur financiarisht nga ky fond

në mënyrë të vazhdueshme gjatë tri vjetëve të parë për shërbimet e reja të ngritura (në vitin e parë me 90% të financimit, në vitin e dytë me 60% të financimit dhe në vitin e tretë 30% të financimit).

Shërbimet do të mund të kontraktohen nga organizatat jo-fitimprurëse apo ofrues të tjerë të shërbimeve. Kjo do të zvogëlonte kostot e ngritjes dhe do të lejonte fleksibilitet në ofrimin e shërbimit.

Ndërthurja e ofrimit të shërbimeve shoqërore me skema alternative punësimi, do të mundësohet nëpërmjet zhvillimit të dialogut dhe bashkëpunimit midis agjencive dhe aktorëve në nivel vendor për përfshirjen e kategorive në nevojë në skemat e punësimit, formimit profesional dhe ngritjen e ndërmarrjeve sociale.

C2. Zhvillimi i sistemit të integruar të informacionit në nivel rajonal dhe qendror, për të identifikuar, referuar nevojat për shërbime të përkujdesjes shoqërore deri në 2023

Për arritjen e këtij objekti, strategjia përcakton ngritjen dhe mirëfunksionimin e Sistemit MIS të shërbimeve sociale, si pjesë e sistemit të integruar MIS të mbrojtjes sociale, duke e shtrirë atë në të 61 bashkitë.

Në nivel vendor do të ngrihet dhe funksionojë një strukturë e posaçme për shërbimet e kujdesit shoqëror dhe/ose njësisë së vlerësimit të nevojave dhe referimit të rastit. Struktura/Njësia e vlerësimit të nevojave dhe referimit të rastit janë përgjegjëse për: a) identifikimin e nevojave për shërbime shoqërore; b) vlerësojë nevojat në bazë të hartës së vulnerabilitetit; c) hartimin e planit social vendor të kostuar; d) planifikimin e shportës bazë të shërbimeve shoqërore; e) kontraktimin e ofruesit të shërbimeve të kujdesit shoqëror me anë të procedurave të prokurimit, sipas legjislacionit në fuqi për prokurimin publik; f) grumbullimin dhe hartimin e informacioneve, statistikave dhe mbajnë regjistrin e përfituesve; g) grumbullimin e informacioneve për rrjetet e shërbimeve publike dhe jopublike që veprojnë në territorin e bashkisë.

Ngritja e kapaciteteve për personelin përgjegjës vendor dhe atë të SHSSH-së rajonal, për përdorimin e sistemit të integruar të informacionit dhe asistimin e NJQV-ve nga SHSSH rajonal, do të përmirësojë koordinimin midis aktorëve të ndryshëm në nivel lokal dhe qendror, si dhe do të mundësojë monitorimin e shërbimeve të përkujdesjes shoqërore që ofrohen për kategoritë në nevojë.

Strategjia parashikon edhe kryerjen e një studimi fizibiliteti, që sistemet specifike ekzistuese të informacionit në nivel vendor/rajonal (baza e të dhënave të CPU-ve, baza e të dhënave të dhunës në familje, Romalb etj.) të integrohen me MIS.

E gjithë kjo do t'i shërbejë konsolidimit dhe zhvillimit të Sistemit të Menaxhimit të Informacionit dhe i një baze të dhënash të integruara për përfituesit e shërbimeve të përkujdesjes shoqërore dhe integrimi i tij me sistemet e tjera të menaxhimit të informacionit për përfituesit e NE, PAK, në të gjitha nivelet.

C3. Ngritja dhe fuqizimi i sistemit të monitorimit dhe inspektimit të cilësisë së shërbimeve sociale në nivel lokal, rajonal dhe qendror deri në vitin 2023.

Do të analizohet mundësia për riorganizimin e strukturave të reja të inspektimit, duke qartësuar varësinë funksionale, rritjen në numër të burimeve njerëzore, si dhe rritjen e kapaciteteve të këtyre të fundit. Do të synohet përmirësimi dhe forcimi i mekanizmave të monitorimit dhe inspektimit për rritjen e cilësisë së shërbimeve të ofruara në nivel vendor, rajonal dhe qendror nëpërmjet zhvillimit të një metodologjie të re të inspektimit.

Prioritet përbën forcimi i kapaciteteve profesionale për rritjen e efikasitetit të inspektimeve duke përcaktuar role qartësisht të ndara midis SHSSH-së dhe inspektoratit.

C4. Profesionalizimi i forcës së punës dhe ofruesve të shërbimeve shoqërore nëpërmjet krijimit të një sistemi të kualifikimit deri në vitin 2023.

Krijimi i një force pune për një sistem të shërbimeve sociale është sfida kryesore e kësaj strategjie. Ndërkohë që vizioni afatgjatë është forcimi i të gjitha institucioneve që merren me trajnimin dhe përgatitjen e forcës së punës, fokusi në harkun kohor të kësaj strategjie do të jetë:

- Krijimi i “Programit të certifikimit për profesionistët e shërbimeve të kujdesit shoqëror, ngritja e Bordit të Edukimit të Vazhdueshëm, hartimi i programeve të edukimit dhe monitorimi i tyre përbëjnë garancinë që propozon strategjia për realizimin e objektivit.

Rritja e kapaciteteve profesionale të punonjësve që punojnë drejtpërsëdrejti në shërbimet shoqërore nëpërmjet programeve të edukimit në vazhdim dhe masave të tjera përfshin: i. hartimin e instrumenteve përkatës që lidhen me detyrimet dhe përshtatjet e punës sipas shërbimit dhe rolit; ii. Zhvillimin e kualifikimeve, duke përfshirë module në nivel universitar; iii. Certifikimin e kualifikimeve, duke përfshirë edhe mundësinë e njohjes së atyre të marra paraprakisht.

MSHMS gjithashtu angazhohet për të ngritur urdhrin e punonjësit social.

C5. Rritja e ndërgjegjësimit dhe edukimit publik për parandalimin e problemeve sociale dhe adresimin pranë shërbimeve sociale, nëpërmjet fushatave të komunikimit deri në 2023.

Do të synohet zhvillimi i fushatave ndërgjegjëse mbi rëndësinë dhe mundësitë e programit të mbrojtjes shoqërore. Në fushatën e ndërgjegjësimit do të përfshihen edhe ofruesit e shërbimeve, duke përdorur platforma të ndryshme mediatike, si media e shkruar apo mënyrave të tjera të shpërndarjes së informacionit, për rastet ku individët dhe familjet nuk kanë akses në mediat elektronike apo interneti. Do të përdoren platforma elektronike, ku nëpërmjet internetit do të krijohen portale të posaçme ose do të përdoren rrjetet sociale me qëllim promovimin e sistemit të shërbimeve shoqërore. Synimi kryesor do të jetë të rrisë besimin e familjeve, fëmijëve dhe komuniteteve tek roli i punonjësit social dhe shërbimeve shoqërore.

PJESA III MONITORIMI DHE LLOGARIDHËNIA

Monitorimi i Planit të Veprimit mbi Moshimin do të drejtohet nga grupi tematik për përfshirjen sociale, brenda strukturës së grupit për menaxhimin e integruar të politikave (GMIP) të miratuar me urdhrin e kryeministrit nr. 157, datë 22.10.2018, “Për marrjen e masave për zbatimin e qasjes së gjerë sektoriale/ndërsektoriale, si dhe ngritjen dhe funksionimin e mekanizmit sektorial/ndërsektorial të integruar”.

Grupi i Treguesve dhe Integritetit të Statistikave (GTIS), do të bashkërendojë aktivitetin monitorues me Drejtorinë e Përgjithshme të Politikave dhe Zhvillimit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.

I gjithë procesi do të kryhet me pjesëmarrjen e përfaqësuesve nga institucionet kryesore kombëtare përgjegjëse për mbrojtjen sociale (përfshirë Shërbimin Social Shtetëror), arsimin, strehimin, të drejtat e njeriut, institucionet e qeverisjes vendore, INSTAT, shoqëria civile, (përfaqësues të organizatave joqeveritare).

Draftet e raporteve, çdo dyvjeçar të monitorimit, do të përgatiten në Drejtorinë e Përgjithshme të Politikave dhe Zhvillimit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe do të miratohen nga GMIP.

Për garantimin e zhvillimit dhe zbatimit të objektivave strategjikë të mbrojtjes sociale (referuar në këtë strategji) do të:

- monitorohen treguesit e përcaktuar në strategji;
- rekomandohen ndryshime në programet sektoriale, duke pasur parasysh arritjet, rrethanat (të kihet parasysh këtu risqe dhe rreziqe) dhe eksperiencat e mëparshme, si dhe në përpunime të rekomandimit e progres raporteve të Bashkimit Evropian;
- sigurohen konsultime me palët e interesit, përfshirë shpërndarjen sistematike të informacionit për publikun;
- jepet kontribut në rritjen e konsistencës dhe integritetit të politikave dhe masave të mbrojtjes sociale në të gjitha nivelet e administrimit, si dhe në përdorimin më të mirë të burimeve.

Monitorimi do të kryhet çdo vit dhe raportet e monitorimit dhe vlerësimit do të hartohen dhe miratohen në afate 1-vjeçare.

Përmirësimet në sistemin e monitorimit dhe vlerësimit synojnë të lehtësojnë/ndihmojnë në përafrimin e kuadrit strategjik dhe prioritetëve në fusha të ndryshme dhe të informojnë për politikën e vendit të lidhura me mbrojtjen sociale.

Fuqizimi dhe zgjerimi i kuadrit statistikor do të lehtësojë hartimin e politikave bazuar në evidenca/ të dhëna, si dhe do të mundësojë vlerësimin objektiv për përmbushjen e objektivave.

Përveç këtij monitorimi të vazhdueshëm, progresi në arritjen e qëllimeve të Strategjisë së Mbrojtjes Sociale do të matet nëpërmjet dy ushtrimeve të vlerësimit, si më poshtë:

- Një vlerësim afatmesëm, që do të zhvillohet në fund të vitit 2021, do të analizojë rezultatet e arritura, menaxhimin e burimeve dhe cilësinë e zbatimit. Kjo analizë do të tregojë për ndryshimet në kontekstin e përgjithshëm ekonomik dhe social, do të vlerësojë nëse qëllimet janë të qenësishme, duke krahasuar kontekstin fillestar dhe do të identifikojë veprimet e nevojshme. Bazuar në këtë vlerësim, mund të rishikohen një herë në dy vjet aktivitetet e planit të veprimit për të arritur objektivat e vendosur në strategji, proces i cili do të sjellë dhe rishikimin e strategjisë.

Grupi Ndërmintor i punës për zbatimin e reformës së vlerësimit të aftësisë së kufizuar, dhe grupi institucional i miratuar me Urdhër të Ministrit përgjegjës për çështjet sociale, mbi vlerësimin, monitorimin dhe koordinimin e reformës do të raportojë periodikisht sipas afateve të përcaktuara më sipër, lidhur me zbatimin e reformës së aftësisë së kufizuar.

- Një vlerësim përfundimtar, pas përfundimit të periudhës së zbatimit, do të analizojë të gjithë strategjinë dhe ndikimin e saj të përgjithshëm. Do të vlerësohen rezultatet e masave të ndërmarra, burimeve të investuara dhe masën në të cilën janë arritur efektet e pritura. Vlerësimi përfundimtar do të kryhet duke analizuar të dhënat nga burime të ndryshme, duke përfshirë edhe gjetjet e monitorimit të performancës dhe vlerësimit të ndikimit të programeve aktive të tregut të punës.

Të dhënat administrative për ndihmën ekonomike, aftësinë e kufizuar dhe shërbimet e përkujdesjes shoqërore, do të gjenerohen nga regjistrat përkatës elektronikë (ose informacion në rrugë administrative), si për numrin e përfituesve, ashtu dhe për rastet abuzive të evidentuara. Po në këtë kuadër do të shërbejnë edhe raportet e vlerësimit të impaktit.

PJESA IV BURIMET FINANCIARE

Kostoja e përgjithshme e përllogaritur për zbatimin e masave administrative të kësaj strategjie dhe të planit të veprimit është rreth 24,840,407,000 lekë. Burimet e përcaktuara për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për programin buxhetor “Përkujdesjes Sociale” mbulojnë rreth 91% të kostonë së përllogaritur për këtë strategji. Kostoja financiare e mbuluar nga buxheti i miratuar i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, për çdo vit buxhetor përkatës, është e përfshirë brenda parashikimeve të taveve të shpenzimeve buxhetore për periudhën afatmesme e më tej. Nevojat për fonde për periudhën 2020–2023 janë programuar në përputhje me kuotat tavan të projektbuxhetit afatmesëm (PBA 2020–2022). Burimet financiare nga donatorët mbulojnë rreth 0,31% të kostonë së strategjisë, përkatësisht rreth 78,228,000 lekë nga Banka Botërore dhe nga donatorë. Hendeku financiar i pambuluar në buxhet prej 8,6 %, është pjesë e bisedimeve me donatorët dhe përbëhet kryesisht nga kosto për aktivitete plotësuese.

Kostimi i Planit të Veprimit për zbatimin e Strategjisë është realizuar bazuar në metodologjitë dhe praktikën e planifikimit buxhetor, më konkretisht duke konsideruar shpenzimet e projekteve të trupëzuara në produkte dhe ato jashtë projekteve. Një metodologji e tillë është në përputhje me sistemin e planifikimit buxhetor afatmesëm në Republikën e Shqipërisë sikurse parashikohet në ligjin organik të buxhetit të shtetit dhe në udhëzimet përkatëse të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

Kostimi dhe buxhetimi i planit të veprimit të kësaj strategjie është mbështetur në elementet si më poshtë vijon:

- Kostot për zbatimin e strategjisë konsiderojnë jo vetëm shpenzimet kapitale, por edhe ato korente të cilat, edhe pse janë me peshë të ulët, janë konsideruar për garantimin e kapaciteteve të nevojshme për implementimin e strategjisë.

- Kostot e financuara nga donatorët janë konsideruar si shpenzime kapitale edhe për rastet (kualifikime, fushata komunikimi, seminare dhe konferenca etj.), në përputhje me udhëzimet përkatëse të MFE.

Politikat sektoriale Objektivat	A. Buxheti nevojshëm (në mijë lek)	B. Buxheti Shtetit i planifikuar (në mijë lek)	C. Donatorë (në mijë lek)	D. Hendek financiar (në mijë lek) D=A- (B+C)
A. Zbutjen dhe lehtësimin e varfërisë	17,050,668	17,001,041	7,128	42,500
A1. Rritja e efikasitetit dhe transparencës së skemës së Ndihmës Ekonomike	16,335,518	16,309,758	1,760	24,000
A2. Konsolidimi i skemës së Ndihmës Ekonomike me anë të miradministrimit të regjistrit elektronik kombëtar dhe sistemit të pikëzimit	41,174	41,174		
A3. Rritja e kapaciteteve të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike.	37,811	37,811		
A4. Transformimi i programit të Ndihmës Ekonomike në skemë integrimi nëpërmjet krijimit të mundësive për punësim nëpërmjet zbatimit të Programit të daljes nga skema e NE.	636,164	612,297	5,368	18,500
B. Zhvillimi i aftësisë së kufizuar nëpërmjet vlerësimit biopsikosocial bazuar në standardet ndërkombëtare të klasifikimit të aftësisë së kufizuar, duke ndërthurur skemën e pagesave	1,935,788	1,687,598	31,910	216,280

në para me shërbime të integruara, me qëllim integrimin në jetën shoqërore dhe ekonomike.				
B1. Reformimi i sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar për të realizuar vlerësimin biopsikosocial duke ulur me 10% rastet abuzive të përfituesve që nuk shfaqin aftësi të kufizuara deri në vitin 2020, dhe duke miradministruar fondin që shkon për përfitimet në pagesa në masën 17% deri në vitin 2022.	1,903,678	1,687,498	-	216,180
B2. Ngritja dhe fuqizimi i kapaciteteve referuese, vlerësuese dhe monitoruese dhe koordinimi ndërinstitucional i reformës së sistemit të vlerësimit të aftësisë së kufizuar.	2,010	100	1,910	-
B3. Vlerësimi i skemës së reformuar të aftësisë së kufizuar.	23,600		23,500	100
B4. Ndërgjegjësimi i publikut, grupeve të interesit dhe aktorëve të përfshirë në zbatimin e reformës përmes fushatave të komunikimit dhe informimit.	6,500		6,500	
B5. Përmirësimi i kuadrit ligjor të vlerësimit biopsikosocial të aftësisë së kufizuar dhe rishikimi i përfitimeve duke kombinuar përfitimet në pagesa me shërbimet e integruara.	18,650	3,472	15,178	

C. Zhvillimi i shërbimeve të kujdesit shoqëror, bazuar në parimet e decentralizimit, deinstitutionalizimit, për përfshirjen e grupeve vulnerabël në programet e mbrojtjes sociale	5,853,951	3,945,207	39,190	1,869,554
C1. Ngritja e një sistemi të integruar të shërbimeve të kujdesit shoqëror në nivel kombëtar deri në 2023.	2,474,769	1,010,524	13,390	1,450,854
C2. Zhvillimi i sistemit të integruar të informacionit në nivel rajonal dhe qendror, për të identifikuar, referuar nevojat për shërbime të përkujdesjes shoqërore deri në 2023.	2,825,800	2,422,900	12,900	390,000
C3. Ngritja dhe fuqizimi i sistemit të monitorimit dhe inspektimit të cilësisë së shërbimeve sociale në nivel lokal, rajonal dhe qendror deri në vitin 2023.	407,595	406,695		900
C4. Profesionalizimi i forcës së punës dhe ofruesve të shërbimeve shoqërore nëpërmjet krijimit të një sistemi të kualifikimit deri në vitin 2023.	75,155	56,355		18,800
C5. Rritja e ndërgjegjësimit dhe edukimit publik për parandalimin e problemeve sociale dhe adresimin pranë shërbimeve sociale, nëpërmjet fushatave të komunikimit deri në 2023.	70,632	48,732	12,900	9,000
Totali	24,840,407	22,633,846	78,228	2,128,334

TABELA 2

PLANI I VEPRIMIT NË ZBATIM TË DOKUMENTIT STRATEGJIK (2020–2023)																									
I. Qëllimi strategjik “Konsolidimi i mbrojtjes shoqërore”																									
I. Qëllimi i Politikës: “Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke rritur shënjestrimin e individëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, ashtu si dhe rlintegrimin social të tyre duke rritur në 10% pjesën e përfutësve të përfshirë në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive”																									
iii. Programi buxhetor: Programi buxhetor i MSHMS-së “Përkujdesja Sociale”																									
Nr.	Institucionet përgjegjëse		Afati i zbatimit		TOTAL 2020–2023				VITI 2020				VITI 2021				VITI 2022				VITI 2023				Hend eku finan ciar (në mijë lekë)
					Kosto indika tive (në mijë lekë)	Burimi i mbulimit		Hend eku finan ciar (në mijë lekë)	Kosto indika tive (në mijë lekë)	Burimi i mbulimit		Hend eku finan ciar (në mijë lekë)	Kosto indika tive (në mijë lekë)	Burimi i mbulimit		Hend eku finan ciar (në mijë lekë)	Kosto indika tive (në mijë lekë)	Burimi i mbulimit		Hend eku finan ciar (në mijë lekë)	Kosto indika tive (në mijë lekë)	Burimi i mbulimit			
	Institucionin përgjegjës (Udhëheqës)	Institucion kontribuu es	Afati Fillimit	Afati Mbari mit		Buxhe t Shteti (në mijë lekë)	Finan cim i Huaj (në mijë lekë)			Buxh et Shteti (në mijë lekë)	Finan cim i Huaj (në mijë lekë)			Buxh et Shteti (në mijë lekë)	Finan cim i Huaj (në mijë lekë)			Buxh et Shteti (në mijë lekë)	Finan cim i Huaj (në mijë lekë)			Buxh et Shteti (në mijë lekë)	Finan cim i Huaj (në mijë lekë)	Buxh et Shteti (në mijë lekë)	
A.	OBJEKTIVI SPECIFIK A: ZBUTJA DHE LEHTËSIMI I VARFËRISË	MSHMS	MSHMS	3 Mujori III , 2020	3 Mujor i IV, 2023	17,050 ,668	17,001 ,041	7,128	42,50 0	2,383, 440	2,374, 193	6,248	3,000	4,864, 577	4,836, 197	880	27,50 0	4,882, 609	4,870, 609	-	12,00 0	4,920, 042	4,920, 042	-	-
A.1	Rritja e efikasitetit dhe transparencës së skemës të Ndihmës Ekonomike	MSHMS/SHSH S/DRSHS	MSHMS/ SHSHS/D RSHS	3 Mujori III , 2020	3 Mujor i IV, 2023	16,335 ,518	16,309 ,758	1,760	24,00 0	2,355, 119	2,354, 239	880	-	4,682, 170	4,669, 290	880	12,00 0	4,655, 398	4,643, 398	-	12,00 0	4,642, 830	4,642, 830	-	-
	1.1 Zbatimi në nivel kombëtar i skemës dhe dinamika e Ndihmës Ekonomike të reformuar	MSHMS/SHSH H.DRSHS	MSHMS/ SHSSH.D RSHS	3 Mujori III , 2020	3 Mujori IV, 2023	16,216 ,357	16,216 ,357	-	-	2,331, 899	2,331, 899	-	-	4,628, 152	4,628, 152	-	-	4,628, 152	4,628, 152	-	-	4,628, 152	4,628, 152	-	-
	1.2 Vlerësimi i ndikimit të skemës së NE dhe formulës së pikëzimit në nivel kombëtar	MSHMS	MSHMS	3 Mujori III , 2020	3 Mujori IV, 2023	30,369	4,609	1,760	24,00 0	880	-	880	-	12,88 0	-	880	12,00 0	14,30 4	2,304	-	12,00 0	2,304	2,304	-	-
	1.3 Përgatitja e kuadrit nënligjor në zbatim të ligjit “Për asistencën Sociale në RSH”	MSHMS/SHSH H.DRSHS	MSHMS/ SHSSH.D RSHS	3 Mujori III , 2020	3 Mujori IV, 2023	76,894	76,894	-	0	19,36 5	19,36 5	-	-	38,16 3	38,16 3	-	0	9,966	9,966	-	-	9,399	9,399	-	-
	1.4 Monitorimi financiar i përdorimit të fondit 6% nga ana e NJV	MSHMS/SHSH H.DRSHS	MSHMS/ SHSSH.D RSHS	3 Mujori III , 2020	3 Mujori IV, 2023	11,898	11,898	-	-	2,975	2,975	-	-	2,975	2,975	-	-	2,975	2,975	-	-	2,975	2,975	-	-
A.2	Konsolidimi skemës së Ndihmës Ekonomike me anë të mirëadministrimi të regjistrat elektronik kombëtar dhe sistemit të pikëzimit	MSHMS/DRSH S	MSHMS/ DRSHS	3 Mujori III , 2020	3 Mujor i IV, 2023	41,174	41,174	-	-	6,139	6,139	-	-	11,67 8	11,67 8	-	-	11,67 8	11,67 8	-	-	11,67 8	11,67 8	-	-
	A.2.1 Mirëmbajtja dhe përmirësimi i regjistrat elektronik kombëtar	MSHMS/DRSH S	MSHMS/ DRSHS	3 Mujori III , 2020	3 Mujori IV, 2023	41,174	41,174	-	-	6,139	6,139	-	-	11,67 8	11,67 8	-	-	11,67 8	11,67 8	-	-	11,67 8	11,67 8	-	-
A.3	Rritja e kapaciteteve të strukturave	MSHMS/SHSH H.DRSHS	MSHMS/ SHSSH.D RSHS	3 Mujori II , 2020	3 Mujor i IV, 2023	37,811	37,811	-	-	4,225	4,225	-	-	4,225	4,225	-	-	14,68 0	14,68 0	-	-	14,68 0	14,68 0	-	-

	qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike				2023																				
	A.3.1 Krijimi dhe rritja e kapaciteteve të strukturave dhe mekanizmave monitorues, vlerësues dhe raportues në të gjitha nivelet (MSHMS, SHSSH rajonale).	MSHMS/SHSH H.DRSHS	MSHMS/ SHSSH.D RSHS	3 Mujori II , 2020	3 Mujori IV, 2023	20,910	20,910	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,455	10,455	-	-	10,455	10,455	-	-	
	A.3.2 Përmirësimi i sistemit të vlerësimit/monitorimit, raportimit në të gjitha nivele dhe përmirësimin e auditit dhe kontrollit për të reduktuar numrin e abuzimeve	MSHMS/SHSH H.DRSHS	MSHMS/ SHSSH.D RSHS	3 Mujori II , 2020	3 Mujori IV, 2023	16,902	16,902	-	-	4,225	4,225	-	-	4,225	4,225	-	4,225	4,225	-	-	4,225	4,225	-	-	
A.4	Transformimi i programit të Ndihmës Ekonomike në skemë integrimi nëpërmjet krijimit të mundësive për punësim nëpërmjet zbatimit të Programit të daljes nga skema e NE	MSHMS	SHSSH/D RSHS	3 Mujori III , 2020	3 Mujori IV, 2023	636,164	612.297	5,368	18,500	17,957	9,589	5,368	3,000	166,503	151.003	-	15,500	200,853	200.853	-	-	250,853	250.853	-	-
	A.4.1 Zhvillimi i politikave për Programin e Integritit Social.	MSHMS/SHSH H.DRSHS	MSHMS/ SHSSH.D RSHS	3 Mujori III , 2020	3 Mujori IV, 2023	7,070	1,702	5,368	-	5,368	-	5,368	-	567	567	-	-	567	567	-	-	567	567	-	-
	A.4.2 Ndërmarrjet sociale	MSHMS	MSHMS	3 Mujori III , 2020	3 Mujori IV, 2023	616,444	610,444	-	6,000	12,589	9,589	-	3,000	153,285	150,285	-	3,000	200,285	200,285	-	-	250,285	250,285	-	-
	A.4.3 Vlerësimi i impaktit për familjet e skemës së NE nga skema të tjera mbështetëse si: bonuse(për kategori të veçanta dhe fëmijët), përfitime nga shërbimet shoqërore (publike dhe jopublike), strehimi (qira, banesa sociale), donacione	MSHMS/SHSH H.	DRSHSS H	3 Mujori III , 2020	3 Mujori IV, 2023	12,650	150	-	12,500	-	-	-	-	12,650	150	-	12,500	-	-	-	-	-	-	-	

[illegible]

TABELA 1

[illegible]

3.3	Raport vlerësimi mbi ndërthyerjen e programeve të sigurimeve shpërndan me ato të mbrojtjes sociale dhe alternativat për orientimin e përfirmave në social program, sipas kategorive që mbulojnë.	MSH MS	MSH MS, ISHI SHS SH	3- mu jon IV 20 21	3- mu ori IV 20 22	2,60 0	-	2,50 0	100	-	-	-	-	2,60 0	-	2,50 0	100	-	-	-	-	-	-	-	-
3.4	Raport vlerësimi mbi përmirësimin e cilësive të jetesës së personave me afërsi të kufizuara përmes zhvillimit të një ankete vlerësuese me përfundim të shkurtër të reformuar.	MSH MS	MSH MS, ISHI SHS SH	3- mu jon IV 20 22	3- mu ori IV 20 22	8,00 0	-	8,00 0	-	-	-	-	-	-	-	-	8,00 0	-	8,00 0	-	-	-	-	-	
3.5	Raport vlerësimi për matjen dhe gjuhimin e gjuhës në përfshirjen dhe përfshirimin nga reforma e afërsisë së kufizuara pas shtrijës në të pakët 6 qatë të vendit.	MSH MS	MSH MS, ISHI SHS SH	3- mu jon IV 20 22	3- mu ori IV 20 22	13,0 00	-	13,0 00	-	-	-	-	-	-	-	-	13,0 00	-	13,0 00	-	-	-	-	-	
B.4	OBJEKTIVI SPECIFIK: Ndërgjegjësimi i publikut, grupeve të interesit dhe aktorëve të përfshirë në zbatimin e reformës përmes fushatave të komunikimit dhe informimit.	MS HMS	SHS SH	3- m uj ori IV 20 20	3- mu ori IV, 202 3	6,50 0	-	6,50 0	-	542	-	542	-	1,08 0	-	1,08 0	-	2,16 8	-	2,16 8	-	2,71 0	-	2,71 0	-
4.1	Zbatohet fushata e komunikimit, e aksesueshme si në format ashtu dhe në komunikim, për ndërgjegjësimin e publikut, grupeve të interesit dhe aktorëve të përfshirë në zbatimin e reformës, në të gjitha bashkitë e qarkut Tiranë.	MSH MS	SHS SH	3- mu jon IV 20 20	3- mu ori IV 20 20	542	-	542	-	542	-	542	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4.2	Zbatohet fushata e komunikimit, e aksesueshme si në format ashtu dhe në komunikim, për ndërgjegjësimin e publikut, grupeve të interesit dhe aktorëve të përfshirë në zbatimin e reformës, në të gjitha bashkitë e qarkëve Durrës dhe Elbasan deri në Qershor 2020.	MSH MS	SHS SH	3- mu jon I 20 20	3- mu ori II 202 1	1,08 0	-	1,08 0	-	-	-	-	-	1,08 0	-	1,08 0	-	-	-	-	-	-	-	-	
4.3	Zbatohet fushata e komunikimit, e aksesueshme si në format ashtu dhe në komunikim, për ndërgjegjësimin e publikut, grupeve të interesit dhe aktorëve të përfshirë në zbatimin e reformës, në të gjitha bashkitë e 9 qarkëve deri në vitin 2022.	MSH MS	SHS SH	3- mu jon I 20 21	3- mu ori IV 202 2	4,87 8	-	4,87 8	-	-	-	-	-	-	-	-	2,16 8	-	2,16 8	-	2,71 0	-	2,71 0	-	
B.5	OBJEKTIVI SPECIFIK: Përmirësimi i kuadrin ligjor të vlerësimit biopsikosocial të afërsisë së kufizuara dhe rishtimit i përfirmave duke kombinuar përfirmat në pagesa me shërbimet e integruara	MS HMS	ME, MD, MA RS, MB, KKV VQ Q	3- m uj ori IV 20 20	3- mu ori IV 202 2	18,6 50	3,47 2	15,1 78	-	3,47 2	3,4 72	-	-	-	-	-	15,1 78	-	15,1 78	-	-	-	-	-	
5.1	Ndërgjegjësimi në fuqi për zbatimin e vlerësimit biopsikosocial të afërsisë së kufizuara, i cili reflekton kombinimin e përfirmave në pagesa me shërbimet e integruara.	MSH MS	ME, MD, MAR S, MB, KK VQ Q	3- mu jon IV, 20 20	3- mu ori IV, 202 0	1,60 0	1,60 000	-	-	1,60 0	1,6 00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5.2	Rishikimi i VKM-së 431, datë 8.6.2016, "Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit, procedurave dhe të kushteve për përfirmat e pagës së afërsisë së kufizuara e të ndihmës personale dhe të strukturave përkrahëse e të detyrave të tyre në zonat rurale", i ndërgjegjësimi	MSH MS	ME, MD, MAR S, MB, KK VQ Q	3- mu jon IV, 20 20	3- mu ori IV, 202 0	1,87 2	1,87 2	-	-	1,87 2	1,8 72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5.3	Kuadrin i ligjor për zbatimin e vlerësimit biopsikosocial të afërsisë së kufizuara në rang vendi i cili reflekton kombinimin e përfirmave të pagës me shërbimet e integruara.	MSH MS	ME, MD, MAR S, MB, KK VQ Q	3- mu jon I, 20 22	3- mu ori on IV, 202 2	8,25 0	-	8,25 0	-	-	-	-	-	-	-	-	8,25 0	-	8,25 0	-	-	-	-	-	
5.4	Hartimi i metodologjisë për ndërtimin, mbajtjen dhe përditësimin e profilin të rishtit (duke përfshirë procedurat e kontrollit të ndërgjegjësisë) për afërsinë e kufizuara	MSH MS	SHS SH	3- mu jon I, 20 22	3- mu ori on IV, 202 2	6,92 8	-	6,92 8	-	-	-	-	-	-	-	-	6,92 8	-	6,92 8	-	-	-	-	-	

iii. Programi buxhetor: Programi buxhetor i MSHMS-së: “Përkujdesja Sociale”

iii. Programi buxhetor: Programi buxhetor i MSHMS-së: “Përkujdesja Sociale”

[illegible]

Emërtimi i Indikatorit	INDIKATORI 1	INDIKATORI 2	INDIKATORI 3	INDIKATORI 4	INDIKATORI 5	INDIKATORI 6	INDIKATORI 7	INDIKATORI 8	INDIKATORI 9	INDIKATORI 10	INDIKATORI 11	INDIKATORI 12	
	1. Treguesi mund të jetë Indikator i SKZHI (plotëso kolonën 4, 5) 2. Treguesi mund të jetë Indikator i një Strategjie Sektoriale/ Ndërsëktoriale në nivel politike (plotëso kolonën 3,6) 3. Treguesi mund të jetë Indikator i një Strategjie Sektoriale/ Ndërsëktoriale në nivel objektivit specifik (plotëso kolonën 3,6,7)	Përqindja e popullsisë së varfër ekstreme që marrin NE.	Numri i familjeve përfutuese të NE sipas gjinisë	Përqindja e shpenzimeve të NE që shkon për të varfrit.	Përqindja e familjeve përfutuese të fondit 6% akorduar bashkë në raport me kërkesat	Numri i raporteve të monitorim vlerësimit të rishikuara në sistem	Përqindja e përdoruesve të sistemit të menaxhimit të informacionit të trajnuar.	Përqindja e punonjësve të rinj të trajnuar dhe kualifikuar për monitorimin dhe vlerësimin e skemës së ndihmës ekonomike.	Përqindja e rasteve të evidentuara si abuzive dhe raste mashtrimi nga kontrolli i kryer dhe të gjeneruar nga sistemi.	Përqindja e individëve përfutues të NE të dalë nga skema e të riintegruar.	Programi i daljes nga skema e Ndihmës ekonomike	Numri i individëve përfutues të skemës së NE të punësuar nga ndërmarrjet sociale	Përqindja e familjeve NE përfutuese e të gjithë programeve të tjera mbështetëse në raport me totalin e përfutuesve.
Lloji i indikatorit	Nivel i hartë/ Impakti / Rezultati /	Impakti	Rezultati	Rezultati	Rezultati	Rezultati	Rezultati	Rezultati	Rezultati	Impakti	Rezultati	Rezultati	Rezultati
Nr...Datë..., Emërtimi i Dokumentit	Dokumenti strategjik ku është krijuar indikator	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023	Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2020-2023
Lidhja me SKZHI (Nr. i shtyllës)	1.anëtarësimi në BE 2.Qeverisja e mirë, demokracia dhe shteti i së drejtës 3.Rritja përmes stabilitetit makro-ekonomik dhe fiskal 4.Rritja ekonomike përmes rritjes së konkurrencshmërisë dhe inovacionit 5. Investimi në kapital njerëzor dhe kohezion social 6. Rritja përmes përdorimit të qëndrueshëm të burimeve dhe zhvillimit të territorit	5. Investimi në kapital njerëzor dhe social	5. Investimi në kapital njerëzor dhe social	5. Investimi në kapital njerëzor dhe social	5. Investimi në kapital njerëzor dhe social	5. Investimi në kapital njerëzor dhe social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social
Qëllimi/Objektivi Strategjik në SKZHI	Emërtimi sip është në SKZHI. Referohu <i>exaù</i> "Mapping NSDI_MITBP for IPSIS", kolona 4	Konsolidimi i mbrojtjes shoqërore	Konsolidimi i mbrojtjes shoqërore	Konsolidimi i mbrojtjes shoqërore	Konsolidimi i mbrojtjes shoqërore	Konsolidimi i mbrojtjes shoqërore	Konsolidimi i mbrojtjes shoqërore	Konsolidimi i mbrojtjes shoqërore	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	5. Investimi në Kapital Njerëzor dhe Social	Konsolidimi i mbrojtjes shoqërore
Qëllimi i politikës korresponduese	1. Kur ka Strategi vendoset titulli sip është tek Dokumenti <i>exaù</i> "Mapping NSDI_MITBP for IPSIS", kolona 17 2. Kur nuk ka Strategi vendoset titulli sip është në SKZHI të dokumenti "Mapping NSDI_MITBP for IPSIS", kolona 7	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive	Deri në vitin 2023, të ndikohet në zbutjen e varfërisë ekstreme duke mitur shënjestririmin e individëve, fëmijëve dhe familjeve ekstremisht të varfra, si dhe integrimin social të tyre, duke mitur në 10% pjesën e përfutuesve të përfutur në skemat e punësimit, duke e kthyer nga një skemë pasive në një skemë aktive
Objektivi Specifik me të cilin lidhet indikatorit/treguesi	Kjo shtyllë plotësohet në rast se behet fjalë për tregues performancë për çdo objektivi specifik brenda një politike. "Mapping NSDI_MITBP for IPSIS", kolona 24	A1 Rritja e efikasitetit dhe transparencës së skemës të Ndihmës Ekonomike	A1 Rritja e efikasitetit dhe transparencës së skemës të Ndihmës Ekonomike	A1 Rritja e efikasitetit dhe transparencës së skemës të Ndihmës Ekonomike	A1 Rritja e efikasitetit dhe transparencës së skemës të Ndihmës Ekonomike	A2 Konsolidimi skemës së Ndihmës Ekonomike me anë të mirëmbajtjes të regjistrit elektronik kombëtar dhe sistemit të pikëzimit	A2 Konsolidimi skemës së Ndihmës Ekonomike me anë të mirëmbajtjes të regjistrit elektronik kombëtar dhe sistemit të pikëzimit	A3 Rritja e kapaciteteve të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike	A4 Transformimi i programit të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike	A4 Transformimi i programit të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike	A4 Transformimi i programit të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike	A4 Transformimi i programit të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike	A4 Transformimi i programit të strukturave qendrore, rajonale dhe vendore, në fusha që përfshijnë administrimin, monitorimin dhe vlerësimin e skemës së Ndihmës Ekonomike
Përkatësia e Indikatorit	Kuadër politikash/vektor/akt ligjor/akt nënligjor/punësim/promë/masë zbatuese/etj.	Masë zbatuese	Masë zbatuese	Masë zbatuese	Masë zbatuese	Masë zbatuese	Masë zbatuese	Masë zbatuese	Masë zbatuese	Masë zbatuese	Kuadër Politikash	Masë zbatuese	Masë zbatuese
Burimi i të dhënave për monitorimin e treguesit të performancës	P.sh., raportet e vlerësimit të pengatitura nga Njësia e Planifikimit Strategjik, Institucioni, faqet e internetit etj.	Të dhëna mbi nivelin e varfërisë në vend të nxjerra nga INSTAT si SILC	Raportet statistikore të SHSSH dhe MSHMS	SILC, HBS të nxjerra nga INSTAT dhe raportet mbi buxhetin që shkon	Raportet statistikore të SHSSH	Raportet e gjeneruara nga Sistemi i Menaxhimit të Informacionit për	Raportet të trajnimeve të kryera nga MSHMS dhe SHSSH	Raportet të trajnimeve të kryera nga MSHMS dhe SHSSH	Raportet statistikore të SHSSH dhe SHSSH	Raportet statistikore të Shërbimit Social Shtetëror dhe Shërbimit Kombëtar të Punësimit	Raportet statistikore të MSHM dhe SHSSH	Raportet statistikore të Shërbimit Social Shtetëror dhe Shërbimit Kombëtar të Punësimit	Raportet statistikore të SHSSH

				për familjet ekstremisht të varfra		monitorim vlerësimin				Punësimat			
Institucionet përgjegjëse për grumbullimin e të dhënave.	Institucioni që krijon dhe monitoron indikatorin Institucionet Pjesëmarrëse	INSTAT	SHSSH DHE NJQV	MSHIMS	SHSSH	SHSSH	MSHIMS dhe SHSSH	MSHIMS, SHSSH	SHSSH	MSHIMS, SHSSH	MSHIMS	MSHIMS	SHSSH
Përshkrimi i metodologjisë	Përshkrimi metodologjik e matjes së indikatorit	MSHIMS, SHSSH	MSHIMS	INSTAT MEF dhe SHSSH	NJQV	MSHIMS	Njësitë e qeverisjes vendore	Drejtoritë rajonale të SHSSH	Njësitë e qeverisjes vendore	Shërbimi kombëtar i Punësimat	SHSSH, SHKP dhe NJQV	SHSSH	NJQV
		Në bazë të anketës së kryer dalin të dhëna mbi nivelin e varfërisë absolute në vend dhe me pas llogaritet pjesa e popullsisë që është në kuantilin e fundit poshtë nivelit të varfërisë. Të dhëna që dalin nga INSTAT.	Mbledhja, përpunimi i të dhënave nga 61 bashkitë e vendit mbi për numrin total të familjeve përfuturse të NE.	Përpunimi i të dhënave për shpenzimet e familjeve ekstremisht të varfra dhe llogaritja e buxhetit nga sistemi i menaxhimit të informacionit të NE. që marrin këto familje. Të dhënat e SILC.	Numri familjeve përfuturse nga fondit 6% në raport me numrin e aplikimeve.	Numri i raporteve të rishikuara në sistemin e menaxhimit të informacionit	Numri total i trajnimeve të kryera për përdoruesit e sistemit të menaxhimit të informacionit.	Numri total i trajnimeve të kryera për punonjësit e strukturave të reja të krijuara për monitorim vlerësimin e skemës së ndihmës ekonomike	Raportet e kontrollit mbi zbatimin e legjislacionit të skemës së ndihmës ekonomike të SHSSH-së dhe të gjerësuar nga sistemi.	Mbledhja dhe përpunimi i të dhënave mbi numrin e familjeve që kanë mundur të dalin nga skema e ndihmës ekonomike për shkak të punësimit të tyre dhe që janë riintegruar.	Hartimi dhe miratimi i Programit të daljes nga skema e ndihmës ekonomike.	Mbledhja dhe përpunimi i të dhënave mbi numrin e individëve që janë punësuar nda ndërmarrjet sociale	Mbledhja dhe përpunimi i të dhënave nga SHSSH mbi numrin e familjeve që plotësojnë të gjitha kriteret për të përfutur nga të programet e tjera mbështetëse.
Frekuenca e matjes	Frekuenca për vlerën e synuar sipas strategjisë	1-vjeçar	2-mujore	1-vjeçar	2-mujore	1-vjeçar	1-vjeçar	1-vjeçar	1-vjeçar	1-vjeçar	3-vjeçare	1-vjeçar	1-vjeçar
	Frekuenca e matjes për vlerën aktuale	Të dhënat e fundit i përkasin LSMS 2012	2-mujore	1-vjeçar	2-mujore	1-vjeçar	1-vjeçar	1-vjeçar	1-vjeçar	1-vjeçar	NA	NA	1-vjeçar
Natyrë e indikatorit/treguesit: Kumulativë/Rritës	Rritës/Incremental – Treguesit e natyrës rritëse kanë për qëllim të raportohen për secilin periudhë raportuese vetëm me vlerën e progresit të arritur gjatë periudhës raportuese aktuale Një shembull i një treguesi në rritje mund të jetë një projekt për kryerjen e disa ngjarjeve të trajnimit dhe treguesi është "numri i trajnimeve të kryera". Për treguesin e përmendur, është më i përshtatshëm të raportohet vlera e progresit të bërë vetëm në periudhën raportuese aktuale. Kumulativ/Cumulative - Për disa tregues, është më e përshtatshme të raportohet vlera e përgjithshme e treguesit për çdo periudhë raportimi në vend të asaj se si vlera ka ndryshuar që nga periudha e fundit e raportimit. Si shembull mund të jetë një projekt rruge nga pika A në pikën B. Treguesi është "Sa % e punës është përfunduar" dhe është caknuar të raportojë të dhënat në baza tremujore. Për ekspertin që duhet të raportojë një vlerë në tregues çdo tremujor, është më e lehtë të raportohet vlera e datës së fundit dhe jo progresi i bërë nga treguesi në çdo tremujor."	Rritës	Rritës	Kumulativë	Rritës	Rritës	Rritës	Rritës	Kumulativë	Rritës	Rritës	Rritës	Rritës
Input direkt ose i përbërë	Vlerat e treguesve "Të Përbërë" përllogariten automatikisht bazuar në tregues të tjerë. Treguesit me input "Direkt" janë ato për të cilët futen manualisht të dhëna përshkruaset nga përdoruesi i sistemit.	Direkt	I përbërë	Direkt	I përbërë	Direkt	I përbërë	I përbërë	Direkt	I përbërë	Direkt	I përbërë	I përbërë
Formula e llogaritjes	Kjo është vetëm për treguesit e përbërë. Jepet formula se si duhet llogaritur vlera e këtyre treguesve.	Raporti i popullsisë në varfëri ekstreme në raport me popullsinë e varfër	Nr. total i përfuturësve shumë e numrit të përfuturësve në 61 bashkitë	Raporti i buxhetit të NE me buxhetin total të programit "Përkujdesja sociale"	Raporti i numrit total të përfuturësve të NE nga fondit 6% me numrin e aplikuesve	Numri i raporteve = shumatore e raporteve të rishikuara	Raporti i numrit total të të trajnuarve mbi numrin total të përdoruesve të sistemit	Raporti i numrit të punonjësve të trajnuar mbi numrin total të punonjësve të strukturave të reja të krijuara për monitorim vlerësimin	Numri i rasteve abuzive në raport me numrin total të inspektimeve	Raporti i numrit të individëve të dale nga skema mbi numrin total të individëve përfuturës		Raporti i numrit të individëve përfuturës të NE që punësuar me numrin total të të punësuarve nga ndërmarrjet sociale	Raporti i familjeve përfuturës të NE që përfutojnë nga programet e tjera me numrin total të familjeve përfuturës të NE.
Ndarja e të dhënave (për treguesit e përbërë)	Niveli i parë	N/A	Numri i grave kryefamiljare përfuturës të NE	N/A	Numri i përfuturësve	N/A	Numri i të trajnuarve	Numri i punonjësve të trajnuar	N/A	Numri i familjeve të dala nga skema	N/A	Numri i individëve përfuturës të NE	Numri i familjeve që përfutojnë edhe nga programet mbështetëse
	Niveli i dytë	N/A		N/A	Numri i aplikuesve	N/A	Numri total i përdoruesve	Numri total i punonjësve të monitorim	N/A	Numri i familjeve përfuturës në skemë	N/A	Numri total i të punësuarve nga ndërmarrjet sociale	Numri i familjeve total përfuturës të NE

[illegible]

[illegible]

Aneks 3: RAPORT I KONSULTIMIT PUBLIK

Draft Akti/Dokumenti i Politikës:

Strategjia Kombëtare e Mbrojtjes Sociale 2020-2023 dhe Plani i saj i veprimit

Kohëzgjatja e Konsultimit:

Maj- nëntor 2019

Aktivitetet e Konsultimit:

Listo të gjithë aktivitetet e konsultimit, duke përfshirë dhe ata të draftit paraprak nëse ka patur si dhe kohëzgjatjen e tyre.

*Takimi 1 I Konsultimit publik me aktorë të shoqërisë civile dhe institucionet publike datë 10.05.2019
Publikuar në faqen e Konsultimit Publik të Kryeministrisë në datën 10.07.2019
<http://www.konsultimipublik.gov.al/Konsultime/Detaje/182>*

Takimi 2 I konsultimit Publik me Institucionet qendrore dhe organizma ndërkombëtarë mbajtur në kuadër I IPMG-së në datën 02.08.2019.

Aktorët e përfshirë:

Listo të gjithë aktorët e konsultuar (organizata dhe individë) prej të cilëve keni marrë komente në të gjitha fazat e konsultimit të dokumentit.

**Të gjitha Ministritë e linjës për zbatimin e strategjisë.*

Institucionet e pushtetit vendor, përfaqësues nga :

Agjensia për vërtetësimin e vendit,

Bashkia Durrës, Mallakastër, Skrapar, Tiranë,

Institucionet në varësi të SHSSH: DRSHSSH Vlorë, Fier, Tiranë, Berat ;

Organizata të Shoqërisë Civile :

-Org. "Alo Mik!"

- "Për një të ardhmë më të mirë"
- "Nisma për ndryshim shoqëror Arsis"
- "Të ndryshëm por të barabartë"
- "Caritasi Shqiptar"
- World Vision Albania
- Qendra të drejtat e njeriut në Demokraci
- "Terre des Hommes"
- Observatori
- Save the Children Albania

- Përfaqësues nga Fakulteti I Shkencave Sociale në UT DHE NGA Shërbimi Kombëtar I Punësimit.

Përfaqësues të Organizmave Ndërkombëtare që veprojnë në Shqipëri:

Z.Mario Mariani-Trupi diplomatic Evropian EUD

Z.Roberto De Bernardi- UNICEF

Z. Pablo Zapata – UNCHR

Si dhe përfaqësues nga IOM, UNDP, UN, WHO, ONE UN etj

Komentet dhe Propozimet e marra:

Organizo komentet dhe propozimet e marra sipas çështjeve më të cilën lidhen. Mblidh komentet e përbashkëta dhe listo aktorët që i ngrenë ato. Shpjego nëse janë pranuar apo jo, dhe jep shkurtimisht arsyeën.

Çështjet e konsultuara	Komentet e grumbulluara	Aktorët	Vendimi mbi komentet (pranuar/pranuar pjesërisht/refuzuar)	Justifikimi
SHËRBIMET SHOQËRORE	• Nevojitet mbrojtja e grupeve vulnerabel. • Krijimi i shërbimeve për shëndetin mendor. • Krijimi i shërbimeve për kategorinë e refugjatëve Kjo kategori shfaq nevojën për shërbime gjatë integrimit të tyre pasi rikthehen në vendin e tyre. Kjo nisimë do të ishte një sfidë tepër ambicioze për strategjinë dhe vendin, mbi të gjitha për transpozimin e direktivave të BE-së.. • Nevojitet kryerja e kostimit të shportës së shërbimeve. • UNDP e gatsme për bashkëpunim për bërjen e një pilotimi në këto bashki. • Monitorimi, inspektimi ndërprioritetet më të rëndësishme për strategjinë. • Krijimi i mekanizmave të nevojshëm, standartizimi i tyre, ndërgjegjësimi i NJQV dhe aktorëve në	Delegacioni European Programi ONE UN 3. UNICEF 4. UNDP Organizata Botërore e Shëndetësisë 6. Agjencia e Punësimit 7. Ministria e Financave dhe Ekonomise	Ose do të rishikohet një strategji e re për mbrojtjen sociale për vitet 2020-2025, ku do të rishikoheshin objektivat strategjik dhe specifik Ose do të realizohet shkrimi i një dokumenti strategjik, që do konsiderohej zgjatje në kohë e strategjisë aktuale, duke ruajtur të njëjtin vizion dhe të njëjtat objektiva strategjikë, por duke hartuar një plan të ri veprimi, dhe duke rishikuar indikatorët, në linjë me prioritetet e Qeverisë dhe Programin IPA II "Instrument for pre-accession assistance (IPA II)" 2019-2022.	Gjatë procesit të konsultimit dokumenti mori komente, të cilat u pranua dhe u bënë pjesë e tij, duke konkluduar me shkrimin e një dokumenti të ri të "Strategjisë kombetare të Mbrojtjes Sociale 2019-2022"

SKEMA E NDIHMËS EKONOMIKE	nivel vendor për mundësinë e integritit të shërbimeve në nivel vendor me programe të tjera mbështetëse në shëndetësi, arsim, punësim dhe formim profesional për kategoritë në nevojë. Sa i përket daljes nga NE, i rëndësishëm është "trajtimi i individit". Duhet të përmirësohen protokollet e punës së njëjse të vlerësimit tek Bashkitë, siç janë planet individuale të punësimit në mënyrë që, të merren vendime konkrete për kapacitetet individuale. 2.Lidhja me sistemin e informimit IT me Bashkinë dhe SHSSH dhe Agjencinë e Punësimit. Në mënyrë që informacioni të jepet në kohë reale. Përsosja me NE të vazhdojnë të përfitojnë NE edhe pasi përfshihen në marrëdhënie pune, për një kohë të caktuar deri në integrimin e plotë në profesionet e caktuara.	
AFËSIA KUFIZUAR E	Të përmirësohet protokoli PAK. Të hartohet një paketë për kushtet e bizneseve të cilët u duhet të punësojnë PAK. Në mënyrë që të jenë të informuar specifikisht për burimet njëzëre të personave me AK. Nevojitet dhe koordinimi i skemave të finacimit.	

	3. Të krijohen shërbime për shëndetin mendor. Nuk ka shërbime ku të mund të adresohen për trajtimin specific të tyre, në momentin që vertetohet se nuk janë të aftë për punë. Kanë nevojë për një gamë të gjërë shërbimesh, përveç atij të skemës së punës, si edukimi, shërbimi social etj. Krijimi i programeve të punësimit të aftësimit për integrimin në tregun e punës. Mbi sa më sipër, nevojitet bashkëpunim ndëristitucional			
NEVOJA PËR KOORDINIM NDËRMINISTR OR.	Lidhur me kategorinë e refugjatëve, nevojitet bashkëpunimi me Ministrinë e Brendshme sa i përket profilin social. Kjo kategori shfaq nevojën për shërbime gjatë integrit të tyre pasi rikthehen në vendin e tyre. Kjo nismë do të ishte një sfidë tepër ambicioze për strategjinë dhe vendin, mbi të gjitha për transpozimin e direktivave të BE-së. Bashkëpunimi me pushtetin vendor është shumë i rëndësishëm mbetet një rol kyç për implementimin e strategjisë. Sa i përket bashkëpunimit me pushtetin lokal, i rëndësishëm për krijimin e akteve ligjore. 27 bashki nuk kanë shërbime sociale, ose i kanë shumë të limituara për shkak të mungesës së fondeve.			